

Kommunprogram

2014-2018

Innehåll

1. Miljö och natur	1
2. Planera, bygga, bo	5
3. Trafik	9
4. Energi	12
5. Barn och unga	14
6. Skola och utbildning	15
7. Uppsala – Sveriges bästa studentstad	20
8. God mat och gröna näringen	21
9. Fritid och idrott	23
10. Folkhälsa	25
11. Kultur	26
12. Social omsorg	29
13. Äldre	33
14. Lika rättigheter och möjligheter	36
15. Jämställdhet	38
16. Näringsliv	40
17. Arbete	42
18. Demokrati	44
19. Kommunal ekonomi	46

1. Miljö och natur

Miljö- och klimatmål

Uppsala ska ta sitt ansvar och kommunen ska bli miljöcertifierad för att arbeta mer strukturerat med miljöfrågor. Uppsala kommun borde årligen redovisa hur alla miljömål ska uppnås och införa ett ledningssystem för hållbar utveckling, så att Uppsalas ekologiska fotavtryck kan mätas. Uppsalas klimatmål behöver skärpas. Nuvarande mål om att minska utsläppen av växthusgaser med 50 procent per capita från år 1990 till 2020 per invånare är svagt och innebär med rådande befolkningsökning att Uppsala inte når de klimatmål som är nödvändiga. Totalt sett innebär det en minskning på 30 procent. Miljöpartiet vill därför ha ett skarpare mål om reell minskning av totala utsläppen av växthusgaser med 50 procent till år 2020 jämfört med 1990 års nivå och därefter fortsatt minskning för att år 2030 nå klimatneutralitet. Målen ska innefatta konsumtion.

Minska luftföroreningarna i centrum

Åtgärdsprogrammet för att minska luftföroreningar i Uppsala måste genomföras utifrån en helhetssyn. Det behövs gröna investeringar och en stadsbyggnadspolitik som leder till större möjligheter för gång, cykel och kollektivtrafik. För att minska behovet av biltransporter vill vi gynna handeln i stadskärnan och sätta stopp för fler externa köpcentrum, till exempel i Fullerö. Det är viktigt att stänga av stora trafikleder i stadskärnan, som Kungsgatan och Väderkvarnsgatan, för genomfartstrafik. Uppsala behöver också göra en rejäl satsning på parker och träd i stadsmiljön.

Transporter

Omställningen till hållbara transporter är viktig för det hållbara samhället. Kommunen behöver utveckla ett gemensamt system och utöka sin bilpool. Det effektiviserar kommunens egna tjänsteresor och är bra för miljön. Dessutom har privatpersoner och företag möjlighet att boka bilar när kommunen inte är i behov av dem. Samtliga av kommunens egna fordon ska vara klassade som miljöbilar. Det bör också utvecklas ett gemensamt system i kommunen för cykelpool och möjlighet att hyra cyklar. Miljöpartiet vill att kommunen uppmuntrar fler anställda att cykla genom olika former av cykelförmåner så som cykelservice, rabatt på säkerhetsutrustning.

Ställ om Ärna

Miljöpartiet är helt emot civil flygverksamhet på Ärna och vill ha en diskussion med försvaret om avveckling också av den militära flygverksamheten. Ärna skulle istället kunna utvecklas till en eko-stadsdel med dess stora arealer i ett naturskönt och centrumnära läge.

Renare Fyriså och minskade utsläpp till vatten

Ökning av nederbörden med ytterligare behov av ökad dagvattenkapacitet ställer krav på nya lösningar så att inte dagvatten går orenat ut i Fyrisån. Därför behöver nya ekologiska och tekniska reningsmetoder användas i Uppsala.

Vi bör sträva efter kretsloppsanpassade system och det behöver anläggas fler våtmarker i kommunen. Våtmarker fyller många viktiga funktioner och är ett viktigt verktyg för att minska belastningen av kväve och fosfor till vattendrag, sjöar och havet. Våtmarker kan även fungera

som utjämningsmagasin och skydda mot översvämning. Inte minst är det viktigt med åtgärder uppströms längs Fyrisån där det återkommande har varit höga vattenflöden. Enligt de översvämningskarteringar som länsstyrelsen sammanställt utifrån arbete med översvämningsdirektiv framgår tydligt att Uppsala är en av de kommunerna i Sverige med störst risk för översvämning. Det är viktigt att kommunen tar översvämningsproblematiken på allvar och inte planerar för byggnation i områden som löper stor risk för översvämning.

Uppsala kommun behöver förbättra separering och rening av såväl avloppsvatten som dagvatten. Det behövs hårdare miljökrav avseende snötippning i närheten av Fyrisån. Snöupplag bör inte göras i närheten av ån, utan på platser där smältvatten på naturlig väg renas och inte tillåts förorena.

Fyrisån ska få renare vatten. Det behövs tydligt fokus på att höja vattenkvaliteten. Miljöpartiet vill att det ska vara möjligt att bada i Fyrisån utan att det påverkar hälsan och att det ska gå att bada vid fler badplatser. Arbetet med tillsynen av enskilda avlopp bör också förbättras.

Precis som kommunen har energirådgivare för att ge enskilda och företag råd och hjälp vid energiuinvesteringar, behöver kommunen också ha en avloppsrådgivare så att uppsalaborna kan investera i smartare avloppslösningar. Det finns många olika tekniker för att rena avloppsvatten från enskilda hushåll. Vad som passar bäst beror på de lokala förhållandena. Tyvärr saknas ofta kunskapen i fackhandeln och bland allmänheten hur modern ekologisk avloppsteknik fungerar. Därför behövs en kunskapsförmedling.

Vatten är vårt viktigaste livsmedel. Alla ska garanteras säkert, rent och friskt dricksvatten nu och i framtiden. Inget förorenat vatten ska få komma ut i dricksvattenkranarna och vid befarat utsläpp måste information snabbt ut till alla i kommunen. Uppsala Vatten AB ska leverera rent dricksvatten till Uppsalas invånare och därför är det viktigt med rening av dricksvattnet från perfluorerande ämnen/PFAS. Forsvarsmakten måste betala för rengöring av utsläpp som de har orsakat genom sin verksamhet. Det är mycket viktigt att förebygga problem genom att Uppsala Vatten AB på ett tydligt sätt är med i planprocessen vid exploatering och byggnation. Med en bra och tidig planering kan vi undvika situationer där vattnet riskerar att förorenas.

Giftfri miljö

Försiktighetsprincipen måste gälla i kommunens verksamheter när det handlar om exponering av kemikalier som kan ha påverkan på vår hälsa. Barn är särskilt utsatta och känsliga för skadliga kemikalier. Deras biologiska utveckling, fysiska aktiviteter och beteende gör dessutom att de oftare kommer i kontakt med kemikalier. Barn dricker mer vatten, äter mer mat och andas mer luft per kilogram kroppsvikt än vuxna. De biter och suger på saker, utforskar sin omvärld och vistas nära golvet där många kemikalier samlas. Upprepad exponering under de första levnadsåren riskerar att skada nervsystemet, reproduktionssystemet, hormonsystemet och immunsystemet. Naturskyddsföreningen har tagit fram en checklista på snabba åtgärder för en bättre miljö i förskolan som Miljöpartiet vill att kommunen ska följa:

1. Gallra bland plastleksaker
2. Nobba lek-elektronik (gammal elektronik som hamnat i leksakslådan)
3. Skippa skumgummi
4. Låt barnen gosa giftfritt (tvätta nyinköpta gosedjur och textilier)
5. Ekologisk mat
6. Skrota konserverna (som innehåller bland annat hormonstörande ämnen)
7. Värm mat utan plast
8. Handskas rätt med maten (undvik plasthanskar som kan avge hormonstörande ämnen)
9. Byt blöja utan skumma kemikalier (undvik skumgummi på skötbordet)

10. Låt barnen slumra sött (undvik sovdrassar med skumgummi eller PVC och tvätta nyinköpta textilier)
11. Superviktig städning (då kemikalier kan samlas i dammet)
12. Heja på handtvätt (damm fastnar på barnens händer)
13. Peppa parfymfritt (undvik parfymade hygien- och städprodukter)

Miljöpartiet vill att det ska finnas en kemikalierådgivare i kommunen som kan informera om hur uppsalaborna får bort oönskade ämnen i hemmet. Uppsala behöver aktivt delta i arbetet för att minska farliga och onödiga kemikalier exempelvis inom ramen för FN:s kampanj Safe Planet.

Miljöpartiet vill att Uppsala kommun, precis som landstinget har gjort, sammanställer en lista över kemikalier som ska bort från alla kommunens verksamheter. En sådan sammanställning ger information om kemikalier, förekomst av ämnet och i vilka produkter.

Källsortering

Källsortering är viktigt bland annat ur ett kretsloppsperspektiv och för biogasutvinning. Miljöpartiet vill ha bättre information till medborgarna om vikten av bra sortering så att fler källsorterar. Det är bra för biogasproduktionen och stadsluften. Avgiftssystemet behöver ses över så att de som sorterar mycket kan premieras. Kommunen måste ställa krav så att fler får nära tillgång till såväl förpackningsinsamlingen samt källsortering av komposterbart och miljöfarligt avfall. Kommunen måste också upplåta lämplig mark för detta ändamål.

Öka kunskapen om miljö och natur

Miljöpartiet vill att Uppsala kommun satsar mer på Naturskolan och på Biotopia. Deras satsningar för skolelever är en viktig resurs för att fler unga ska bli intresserade av natur och miljö. Alla miljöproblem kan inte lösas med bättre teknik, utan det behövs också livsstilsförändringar. Kommunen måste därför underlätta för människor att konsumera, äta, bo och resa miljövänligt och klimatsmart, inte minst genom att kommunen inom dessa områden föregår med gott exempel.

Säkra miljön och arenan för segling vid Skarholmen

Skarholmen är ett värdefullt naturområde och uppskattat för sina seglingsmöjligheter. I Skarholmen bör inte en marina läggas utanför holmen som skymmer sikten och försvårar för segeltävlingar. Det bör finnas system för att ta emot avlopp och avfall från småbåtar, men också hotell/restaurang i Skarholmen. Förbud mot latrintömning i alla vattendrag i och runt Uppsala. När ny bränslestation anläggs måste tankning kunna genomföras i ett vindsäkert läge.

Värna om naturen

Tillgång till park och natur är av stor betydelse för människors psykiska och fysiska hälsa. Sammanhängande parker och naturområden bildar grön infrastruktur. Miljöpartiet vill att kommunen ska arbeta med planer för att skapa fler gröna stråk, genom att snarast inrätta naturreservat Årike Fyris. Hammarskog ska också skyddas som ett naturreservat för det rörliga friluftslivet och för rekreation. En natur- och grönstrukturplan som tar ett helhetsgrepp kring den gröna infrastrukturen i staden ska arbetas fram.

Miljöpartiet prioriterar skötsel och god tillgänglighet till Uppsalas friluftsområden. Uppsala kommun ska förvärva stadsnära mark på ett strategiskt sätt så att fler friluftsmarker och

naturreservat kan säkras. Med en fritidskarta, utbyggda cykelvägar och kollektivtrafik till friluftsområdena får uppsalaborna närmare till naturen. Närnatur och parker erbjuder kvalitativa naturupplevelser av många olika slag.

Kommunen kan mer strategiskt samarbeta med Upplandsstiftelsen för att utveckla skyddet och aktiviteter för allmänheten i naturreservat och naturområden. Exploaterade områden kan återställas till natur och park. Lämpliga åtgärder för att öka den biologiska mångfalden utefter stränder ska påbörjas. Miljöpartiet vill även förstärka arbetet med strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivningar i planarbetet, bland annat kopplat till nationella kvalitetsmål och EU:s krav.

Miljömålen

För mer än tio år sedan fattade riksdagen i bred majoritet beslut om ett begränsat antal miljö kvalitetsmål för att ge tydlig struktur för miljöarbetet. Miljöpartiet anser att det är viktigt att Uppsala kommun mer effektivt arbetar med att besluta om lokala mål i enlighet med miljömålen.

Kommunens miljö- och klimatprogram som antogs 2014 omfattar områden rörande begränsad klimatpåverkan och giftfri miljö. För att minska försurningen behöver torveldning på värmeverket upphöra. Radonhalten i över 2000 småhus i Uppsala överskrider riktvärdena. Här behöver hushållen radonsanera. Övergödningen i sjöar och vattendrag måste minska bland annat genom åtgärder i jordbruket och vad gäller enskilda avlopp. För att minska problemen med övergödning och översvämning behövs det anläggas fler våtmarker. Allt av Uppsala kommuns jord- och skogsbruksmark bör brukas ekologiskt och naturvårdsanpassat. En strategi för att bevara jordbruksmark måste tas fram. Uppsala måste respektera EU:s krav på artskydd och biotopskydd.

2. Planera, bygga, bo

Uppsala ska präglas av grönt byggande och en ekologiskt och socialt hållbar stadsplanering med en levande stadskärna och levande stadsdelar och kransorter. I Uppsala kommun ska det finnas bra utbud av bostäder, förskolor och skolor, parker och grönområden, arbetsplatser och affärer som skapar förutsättningar för ett Uppsala som präglas av människors närvaro och aktiviteter.

Uppsalas mark måste användas på ett effektivt och hållbart sätt. Miljöpartiet vill att staden byggs förhållandevis tätt och att högre hus kan vara lämpliga i vissa delar av Uppsala, utan att åkermark, parker och viktiga grönområden tas i anspråk. I praktiken innebär det att förtätning framför allt ska ske nära hållplatser för framtida spårväg och stombusslinjer samt pendeltågsstationer.

Uppsala ska växa hållbart

Uppsala växer och det råder allvarlig brist på bostäder och bostadsköerna blir allt längre. Uppsala har en mycket låg andel hyreslägenheter och målet är att öka dess andel till minst 30 procent av bostadsbeståndet. Genom Uppsalahem samt intentionsavtal med andra byggaktörer så ska kommunen nå mål om 2500 nya lägenheter per år och på sikt 4000 nya lägenheter per år. Det finns också ett stort behov av fler studentlägenheter. Miljöpartiet vill därför att Uppsalahem ska bygga minst 250 studentlägenheter per år.

Viktiga områden för byggnation är framför allt kring framtida pendeltågsstationer i Bergsbrunna/Sävja, Gamla Uppsala/Nyby, Librobäck/Stabby och Stenhagen. Miljöpartiet vill också satsa på ökat bostadsbyggande och fler verksamheter i bl.a. Vattholma, Vänge och Järlåsa som är viktiga pendeltågsorter i Miljöpartiets Uppsala. Precis som det i Stockholm sker en utflyttning av industrier till kransorterna så behöver vi planera för det också i Uppsala kommun.

Stadsdelsutveckling

Städer som byggs med gator och kvarter bidrar till kortare avstånd och bra förutsättningar för service och kollektivtrafik i stället för externhandel och utglesning som istället orsakar större beroende av bil. Utbyggnad av spårväg kommer att skapa mycket goda förutsättningar för stadsdelsutveckling, något som bör tas med i beräkningen när linjedragningen läggs fast. Till exempel kan Eriksberg och Årsta få bättre centrumbildningar genom att spårvägsdragningen knyter an till dessa stadsdelscentrum. För att stadsdelscentrumen ska utvecklas bör förtätning med bostäder och verksamheter och investering i kvalitativa parker göras i anslutning till dessa centrum. Miljöpartiet anser också att det är viktigt med stadsplanering med inriktning mot bilfria stadsdelar eller där bilen prioriteras mindre än andra trafikslag och där parkeringar finns i utkanten av stadsdelarna. I sådana stadsdelar ska det vara gångavstånd till förskola och skola, köpcentrum, företag och rekreationsområden. För att inte tvinga fram parkeringsplatser som inte behövs så ska parkeringsnormen sänkas.

Miljöpartiet vill utveckla Ärna för bebyggelse av bostäder och vill därför arbeta för att försvaret avvecklar sin verksamhet vid Ärna. Miljöpartiet motsätter sig civil flygverksamhet som skulle orsaka sämre miljö, mer buller och helt förstöra Uppsalas möjligheter att nå miljö- och klimatmål. Ärna kan istället kunna utvecklas till en eko-stadsdel med dess stora arealer i ett naturskönt och centrumnära läge, med plats för såväl bostäder, verksamhetslokaler och idrottsytor som parker och odlingsmark. Hela området är 700 hektar stort och kan rymma 20 000 lägenheter och 3000-4000 arbetsplatser.

Ett annat mycket viktigt område att utveckla är Ulleråker. I Ulleråker ser Miljöpartiet stora möjligheter att skapa en socialt och miljömässigt hållbar stadsdel med bra kollektivtrafik och

närhet till vackra rekreativstråk. Miljöpartiet vill förlänga Stadsträdgården och skapa ett promenadstråk längs ån med vackra gröna områden för rekreation.

Arenor, idrottsanläggningar och andra stora publika byggnader med många besökare ska lokaliseras dit så många som möjligt kan ta sig till fots, med cykel eller kollektivtrafik. För att underlätta för hållbara transporter bör även utbyggnaden utanför staden koncentreras till järnvägsstråken.

Utveckling av framtidens gröna stadsdelar och kransorter

I flera av Uppsalas stadsdelar finns stora flerfamiljshus byggda på 1960- och 70-talet som är i behov av upprustning och energieffektivisering. Upprustningen av miljonprogrammet kan bli en av de bästa investeringar för framtiden och bostadsföretagen har här en viktig nyckelroll. Det skapar möjligheter i form av bättre boendekvalitet och fler arbetstillfällen. Redan i dag sprudlar dessa områden av idéer. Ungdomar som kan starta folkbildningsprojekt och stadsodlingskollektiv. Nya företag kan starta och konstnärliga talanger kan utvecklas. Miljöpartiet vill att den sortens initiativ får möjlighet att växa och spridas. Genom att tidigt involvera de boende i förändringsarbetet kan den kreativiteten och initiativkraften som finns i stadsdelarna stödjas.

Genom att satsa på upprustning kan vi skapa energieffektiva och fräscha bostäder. Ett sådant stort arbete skulle också kunna innebära många nya jobb för arbetslösa i områdena. Miljöpartiet vill också göra det enklare för människor att röra sig till, från och mellan miljonprogramsområden. Ett sätt att öppna upp är flera mötesplatser, nya gångstråk och cykelbanor. När vi skapar mer utrymme för skateboards, barnvagnar och cyklar skapas också trevligare områden.

På sikt anser Miljöpartiet att det ska övervägas om en större andel av kommunens verksamheter kan förläggas till särskilt de stadsdelar som ligger längst från centrala Uppsala. Genom att öka samhällets och näringslivets lokala närvaro ökar tryggheten i områdena. Det handlar om att skapa en mer rättvis skola och sjukvård, om att stoppa utarmning av närservice och öka det offentliga samhällets närvaro, om trygghet och om levande bostadsområden genom främjande av näringslivs- och kulturverksamheter.

Antalet invånare i Uppsala stad växer, men det är också viktigt att kransorterna växer och utvecklas. Det behövs en turtät kollektivtrafik så att det är möjligt att bo och verka i kransorterna utan att behöva ha tillgång till egen bil. Det är viktigt att kommunen medverkar till att det skapas centrala mötesplatser i kransorterna. Fler företag behövs ute i kransorterna för att undvika att de får karaktär av sovförorter. Industrier som idag finns i centrala Uppsala skulle kunna flytta ut till kransorterna.

Tillgänglighet

Arbetet med att tillgänglighetsanpassa Uppsala måste prioriteras. Personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett självständigt liv och delta i samhället på lika villkor. Rätten att leva självständigt beskrivs i artikel 19 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I artikel 9 i framgår också att samhället ska säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation.

Arkitekturpolitik

Miljöpartiet anser att kommunen behöver en tydlig arkitekturpolitik. För att den ska få genomslagskraft i planeringen av den fysiska miljön så är det viktigt att se bredare än till enstaka märkesbyggnader och specifika gestaltningsfrågor. Det är viktigt att kommunen också arbetar med arkitekttävlingar för att främja nytänkande och positiv utveckling av Uppsala där bedömningar och urval av inkomna förslag hanteras av en professionell jury och med ett fokus å hållbara lösningar av hög arkitektonisk kvalitet.

Byggemenskaper

Idag finns det få möjligheter att påverka sitt eget boende. Byggemenskaper är därför en intressant form av bostadsbyggande som kan bli ett viktigt komplement för att utveckla en hållbar och småskalig förtätning samt en mer varierad bebyggelse. I byggemenskapen går ett antal bostadssökande samman och planerar och bygger i egen regi mindre flerbostads- eller radhus. I ett tidigt skede kan bostäderna formars efter de boendes önskemål och behov. Uppsala kommun behöver därför underlätta för sådana initiativ vid framtagande av tomtmark och vid planering.

Effektivare lokalanvändning

Många av kommunens lokaler används mest under dagtid på vardagar men skulle kunna användas för olika typer av verksamhet också på kvällar och helger. Miljöpartiet ser positivt på initiativ från invånare och föreningsliv som syftar till att bättre utnyttja dessa lokaler.

Höga miljö- och energikrav

Uppsala kan och ska ställa höga miljö- och energikrav vid nybyggnation. Energiåtgången ska minimeras och byggmaterialet ska vara miljöanpassat. Takytor ska kunna användas för produktion av förnybar energi. Alla nybyggnation ska uppfylla minst lågenergihusstandard. Även i befintliga byggnader ska miljösmart och energieffektiv teknik användas.

För att kunna detaljplanera större områden måste kommunen bedriva en aktiv markpolitik och köpa in mark och fastigheter. Ny bebyggelse och annan besöksintensiv markanvändning ska styras till stadsstråk med god kollektivtrafikförsörjning (företrädesvis stomlinjestråken i den nodstruktur som stationer och hållplatser skapar). Nya områden ska byggas med verksamhetslokaler i bottenplan där lokalservice och föreningslokaler kan skapa lokala småcentrum.

Tätare men grönare stad

För levande stadsmiljö, stadsdelar och kransorter är det viktigt att stoppa vidare expansion av externa köpcentrum, såväl i de befintliga handelsområdena som nya områden.

Alla ska ha nära till parker eller grönområden. Parkerna ska skötas och utvecklas så att de är attraktiva för Uppsalas invånare och besökare. Väl skötta parker och promenadstråk är viktiga inslag i stadsmiljön. Fler träd behövs i gaturummet, öppen dagvattenhantering och fler grönområden skapar stora möjligheter till mer grönt i stadsmiljön. En tydlig politik där ”grön infrastruktur” som gröna stråk, skyddade naturområden och närnatur som kompletterar parkerna behöver utvecklas. Parkerna är viktiga för stadens invånare och tillför stora värden och kan därför inte komma i fråga för förtätning. Miljöpartiet vill att Uppsala kommun inrättar naturreservatet Årike Fyris.

Stadsodling

Miljöpartiet vill att Uppsala kommun utvecklar möjligheter för uppsalaborna att odla sina egna grönsaker och vill därför utveckla de befintliga odlings- och koloniområdena som finns men också öppna upp för odlingar på andra ställen i staden och kommunen. Möjligheten till stadsodling behöver tidigt lyftas fram i planering av ny bebyggelse och nya stadsdelar.

Vackrare och roligare stad

Uppsala ska bli en vackrare och roligare stad. Festivaler och evenemang lockar hit människor och gör den mer attraktiv. Den offentliga utsmyckningen utvecklas och leder till att Uppsala blir mer av ett besöksmål i sig.

3. Trafik

Miljöpartiet anser att biltrafikens andel av trafiken ska minska i Uppsala till förmån för mer gång-, cykel- och kollektivtrafik. Uppsala kommun behöver därför arbeta målinriktat utifrån Mobility management som handlar om att på olika sätt genom beteendepåverkan och olika åtgärder få fler att gå, cykla eller åka kollektivtrafik.

Gång- och cykeltrafik

Gångtrafiken är ett viktigt trafikslag och utgör ungefär 20 procent av alla resor. Att gå regelbundet är bra för hälsan och forskning visar att de som går, cyklar eller åker kollektivtrafik till arbetet har betydligt lägre risk att drabbas av hjärtinfarkt jämfört med personer som åker bil. Precis som kommunen har cykelprogram så vill Miljöpartiet att kommunen utvecklar ett fotgängarprogram. Det handlar om vikten av att förbättra tillgänglighet och framkomlighet i kommunen och hur gångstråk kan bli genare och mer attraktiva. Genom fotgängarprogram ökar förståelsen hos planerare för olika fotgängargrupper och för att identifiera vilka områden som kan förbättras.

Gående och cyklister ska ha en god trafikmiljö året runt, vilket innebär att gång- och cykelvägar måste ges mycket högre prioritet vid snöröjning än i dag. Målet måste självklart vara att det ska vara möjligt att gå och cykla i Uppsala varje dag året runt. Miljöpartiet anser också att tydligare krav ska ställas på fastighetsägare att snöröja trottoarer.

Miljöpartiet anser att Uppsala ska bli Sveriges bästa cykelstad. Miljöpartiet vill genomföra en omfattande cykelsatsning med fler cykelvägar, tydligt utmärkta cykelstråk och fler cykelparkeringar. Det behövs tydligt markerade cykelfiler på de större gatorna i staden och större separering av gångtrafikanter och cyklister.

Miljöpartiet anser att det ska byggas snabbcykelstråk i kommunen. Snabbcykelstråken ska erbjuda trafiksäker cykling på cykelbanor som är skilda från fotgängare och biltrafik alternativt med tydligt markerade cykelfält. Vi föreslår att sådana snabbcykelstråk i ett första steg byggs till City/Resecentrum från Gottsunda/Sunnersta, Flogsta/Stenhagen/Luthagen, Sävja, Storvreta, Årsta/Östra och Sala backe/Fålhagen.

Det ska råda en nolltolerans mot borttagna cykelparkeringsplatser på kommunal mark. Om detta ändå måste ske ska den ersättas i dess omedelbara närhet. Miljöpartiet vill ha 2000 fler cykelparkeringar i stadskärnan, fler cykelparkeringar med tak och bättre planering så att cykelparkeringarna finns närmare målpunkten. Under sommaren finns stort behov av fler cykelparkeringar då många restauranger har uteserveringar.

Trafiksäkerheten för cyklister måste förbättras. Målet är att ha en trafikmiljö i Uppsala som är så trygg så att barn kan ta sig till skola, vänner och aktiviteter på egen hand utan att behöva skjutas med bil. Cyklister är idag ofta utlämnade till att trängas med bilar, bussar och lastbilar i flerfiliga korsningar. Det är en trafikmiljö som är helt oacceptabel.

Andra åtgärder som behövs är digital cykelkarta, anpassad signalreglering av trafikljus, cykelboxar i signalreglerade korsningar, nya cykelvägar vid skolor samt utbyggnad av cykelpumpar och laddningsstationer för elcyklar.

Kollektivtrafik

Landstinget är huvudman för kollektivtrafiken sedan 2012. Kollektivtrafiken ska vara det självklara och mest attraktiva alternativet i staden då det inte är möjligt att gå eller cykla. Miljöpartiet vill, genom statlig delfinansiering, se en stor satsning på ett kollektivtrafiksystem med modern och tyst spårväg i Uppsala.

Vid planering av kollektivtrafikens stomlinjenät är det viktigt att gångavståndet till närmaste hållplats inom staden inte överskrider 300 meter.

Ett mer tillgängligt resecentrum

Det finns behov av att göra resecentrum mer tillgängligt. Miljöpartiet anser bland annat att det behövs en rulltrappa till samtliga perronger och tydligare ledstråk. Kommunen ska använda sig av kunskap och erfarenheter som bland annat handikapporganisationerna har om möjligheter och behov till förbättringar. Miljöpartiet vill att det byggs två cykelparkeringshus med tillhörande service vid resecentrum.

Den hållbara staden

Uppsala måste få en mer levande stadskärna med fler renodlade gång- och cykelgator, däribland Svartbäcksgatan och Dragarbrunnsgatan. Fyrstorg och St. Erikstorg ska omvandlas från parkeringsytor till levande och attraktiva torgmiljöer. En attraktiv stadsmiljö där gående, cyklister och kollektivtrafikresenärer får en bättre trafiksituation gynnar handeln. Biltrafiken i stadskärnan måste minska kraftigt. Forskning visar att färre bilar och lägre hastigheter gör städer mer attraktiva.

Miljöpartiet vill att det i Uppsala kommun ska finnas ett nät av laddstolpar och parkeringsplatser för elbilar i alla stadsdelar.

Några nya billeder behövs inte i Uppsala. Forskningen visar tydligt att nya vägar leder till mer bilåkande och därmed till att klimatmålen blir svårare att uppnå. Pengarna bör i stället investeras i utbyggnad av kollektivtrafiken (spårväg i staden, fler stationer längs järnvägarna) och underhåll och anpassning av befintliga vägar. Eventuell trängselproblematik när staden växer hanteras bättre med ekonomiska styrmedel, såsom p-avgifter och tidsbegränsad parkering, trängselavgifter etc.

Fler pendlarparkeringsplatser ska iordningsställas utanför stadskärnan, med låg avgift och god kollektivtrafikförbindelse till centrum, för att minska antalet bilresor.

Miljöpartiet säger nej till en bilbro i Kungsängsesplanadens förlängning eftersom den skapar en barriär i grönstråket från Stadsträdgården mot Årike Fyris och bidrar till ökad biltrafik i centrala Uppsala. Miljöpartiet är också emot en trafikled över Fyrisån mellan Ultuna och Sävja som skulle ha mycket stor negativ påverkan på Årike Fyris. Miljöpartiet vill istället se en gång- och cykelbro över Fyrisån.

Trafiksäkerhet

Trafiksäkerhetsarbetet måste prioriteras och nollvisionen är en självklar utgångspunkt. Miljöpartiet anser att det ska vara en maxhastighet i stadskärnan om 30 km/tim och i stadsdelarna 40 km/tim. Vid skolor och bostadsområden ska maxhastigheten vara 30 km/tim.

Den lägre maxhastigheten är att föredra framför gupp och avsmalningar som också försämrar framkomligheten för cyklister. Miljöpartiet förespråkar också trafiksäkra skolvägar. Miljöpartiet är positivt till att en trafikövningsplats byggs i Uppsalas närhet för att såväl privatförare som yrkesbilister ska få bättre utbildning i trafiksäkerhet och eco-driving.

Miljöpartiet vill göra en stor satsning på säkrare skolvägar. Trafikövergångar med gång och cykel till skolorna ska säkras, andelen som skjutsar med bil till skolorna ska minska genom årliga uppföljningar och genom konsekvent samarbete mellan skolor och kommunen.

Samordna färdtjänsten och sjukresorna

Färdtjänsten och sjukresorna bör samordnas med en gemensam beställningscentral. Färdtjänsten ska kunna användas mer regionalt idag för att det inte ska behövas riksfördjäst för kortare resor. Upphandlingen av tjänster bör genomföras på ett sådant sätt så att brukarna får ett mycket enkelt system, låga kostnader och säkerhet. Systemet ska vara uppbyggt så att arbetsresor inte får försinkas. Ett mål är att taxorna för färdtjänsten motsvarar kollektivtrafikens taxor.

Med en tillgänglighetsanpassning av kollektivtrafiken ska fler med färdtjänstkort också kunna ta denna. Det bör vara gratis för alla med färdtjänstkort att åka i kollektivtrafiken, samt ta med sig en medpassagerare.

Hållbar parkering

Den hållbara staden byggs genom nya att människor tar nya vägval. Kommunen kan skapa förutsättningarna för det. Miljöpartiet vill göra en generell översyn av parkeringstaxorna. Genom att göra taxorna dyrare i vissa lägen så kan biltrafiken styras så att fler bilister parkerar bilen utanför stadskärnan eller i parkeringsgarage. Boendeparkering ska vara så utformad att det underlättar för bilisten att lämna bilen hemma och ta kollektivtrafiken eller cykeln för arbetspendling och pendling till fritidssysslor.

För arbetstagare är fri parkering en skattepliktig löneförmån. Det är en viktig regel som gör bilresorna till arbetsplatsen färre. Externhandeln bidrar till att öka bilresandet. "Gratis" parkeringsplatser är en del av orsaken till detta. Miljöpartiet vill hitta incitament att minska bilåkandet och begränsa den typen av subventioner för bilister.

Parkeringsnormen ska ändras så att inga onödiga parkeringsplatser byggs och att behovet av gatuparkeringar minskar. En hög parkeringsnorm leder till att det byggs parkeringsplatser som ingen vill hyra, vilket innebär högre hyror och avgifter i boendet. Dessutom tar bilparkeringar upp stora ytor som bättre behövs till bostäder och bättre gatumiljö. En utbyggd och mer attraktiv kollektivtrafik samt bilpooler minskar behovet av bil.

4. Energi

Energipolitiken är ett viktigt område i Miljöpartiets arbete för ett miljöanpassat och hållbart Uppsala. Det handlar dels om egna investeringar i förnybar energi, men också om att skapa bättre förutsättningar för andra aktörer, och att kommunens fastighetsbestånd, både verksamhetslokaler och Uppsalahems bostäder, ska utvecklas med modern miljöteknik och hållbara energilösningar.

100 procent förnybar energi

Miljöpartiet anser att Uppsala kommun ska ställa höga miljö- och energikrav vid ny- och ombyggnation. För en hållbar och framtidsinriktad samhällsplanering ska bostadsbyggandet vara energieffektivt med sikte på minskad energianvändning. Samma sak måste ske vid renovering av äldre hus. Nybyggnation ska minst uppfylla lågenergihusstandard, med minimal energi för uppvärmning och miljöanpassat byggmaterial.

Uppsala ska satsa på solenergi och vindkraft. Uppsala kommun ska inventera sina fastigheters tak och där så är lämpligt installera solceller. Solceller och solvärme ska kunna planeras på alla nya kommunala byggnader för att erbjuda pilotprojekt för forskning i Uppsala Universitet.

Miljöpartiets politik, med bland annat förslag om nettodebitering, det vill säga att egenproducerad el kvittas mot använd el, gör att 10 000 hushåll i Uppsala beräknas äga sin egen förnybara elproduktion år 2018. Uppsala kommun ska, på samma sätt som många andra kommuner redan gjort, investera i egenägd vindkraft för det egna elbehovet.

En vindbruksplan har tagits fram för Uppsala, där områden som är lämpliga för vindkraftsproduktion har kartlagts. Problemet är att Försvarsmakten säger nej till i princip alla dessa områden, utan att motivera några sakskäl. Miljöpartiet driver därför på från både kommunalt håll och i riksdagen för att Försvarsmaktens vetorätt mot vindkraft ska begränsas.

Uppsala var tidigt ute med biogasproduktion. Men produktionen av biogas måste öka, så att biogasen räcker för både bussar och andra fordon. Rötningen av matavfall ska därför kompletteras med rötning av andra substrat. Fler lokala biokraftverk ska utvecklas i kransorterna. Att utnyttja fjärrvärme för uppvärmning av bostäder och lokaler är ofta effektivt. Kommunen ska utveckla dialogen och samarbetet med Vattenfall vad gäller fjärrvärmenätet i staden, så att det säkerställs att alla nya bostadsområden i staden kopplas till fjärrvärmeanläggningar. Alla oljepannor i kommunal regi ska avvecklas. Krav och mål för energianvändning och energieffektivisering ska finnas för kommunens alla lokaler. En fortsatt utbyggnad av bio-närvärmeanläggningar ger en snabb utfasning av all kvarstående oljeeldning.

Modernisera fastighetsbeståndet

Många hus som byggdes på 1960- och 70-talen behöver rustas upp. Det handlar om att modernisera försörjningssystem för el, värme och vatten, men också att renovera fasader, tak och gårdar. Att genomföra dessa renoveringar är kostsamt, men renoveringarna gör det också möjligt att komma till rätta med husens stora energianvändning. Detta innebär stora besparingar och gör ombyggnationen mer lönsam. Miljöpartiet vill att Uppsalahem åstadkommer minst en halvering av energiförbrukningen i sitt bostadsbestånd. Nya tvättstugor ska ha energieffektiva installationer och maskiner.

Energi- och avfallsrådgivning

Genom att uppsalaborna bättre sorterar sitt hushållsavfall blir Uppsala mer energismart. Det komposterbara avfallet blir biogas, sorterade förpackningar blir nya förpackningar eller råvaror, utsortering av miljöfarligt avfall gör de brännbara avfallet, som blir värme, renare. Miljöpartiet anser att mätbara mål och nyckeltal ska sättas upp för att följa upp sorteringsgraden av alla slags avfall i kommunen – och öka intresset för källsortering med information samt fler och bättre insamlingsställen.

Miljöpartiet vill också utveckla kommunens energi- och klimatrådgivning, för att skapa enklare förutsättningar för hushållen att välja bra energilösningar. Den verksamhet som finns idag är utomordentlig för de som aktivt söker information kring energifrågor, men energi- och klimatrådgivningen måste bättre fånga in också de som inte själva sökt information.

5. Barn och unga

Barnens bästa ska sättas i främsta rummet och FN:s barnkonvention ska genomsyra allt arbete i Uppsala kommun. Miljöpartiet anser att kommunens verksamhetsbidrag till Barnombudsmannen i Uppsala ska stärkas och permanentas. Miljöpartiet anser att det är en värdefull resurs för kommunen att ha en lokal barnombudsman vars anställda kan rikta fokus på vad som Uppsala kommun kan förbättra för att bättre uppfylla barnkonventionen. Barnkonsekvensanalyser ska föregå varje politiskt beslut.

Barns och vuxnas uppväxt- och levnadsvillkor skiljer sig mellan Uppsalas olika stadsdelar. Vi har i Uppsala ett segregerat boende och ojämlika förutsättningar till deltagande i fritidsaktiviteter för barn och unga. Det behövs därför en ökad satsning på barn- och ungdomsaktiviteter i de delar av kommunen där det finns stora behov. Aktiviteter leder ofta till ett ökat engagemang för och deltagande i samhällsutvecklingen.

Varje barn är unikt och ska få utvecklas efter sina egna förutsättningar, på det sätt som passar barnet bäst. Både kommunala och fristående förskolor ska hålla högsta kvalitet, med små barngrupper och rätt utbildad personal. Uppsala kommun måste arbeta mer för att utjämna skillnaderna mellan skolor så att alla elever ges en likvärdig utbildning.

Barnperspektivet ska in i stadsplaneringen och metoder för att inkludera barn och deras tankar i stadsplaneringen ska utvecklas. När barnperspektivet genomsyrar planeringen av staden skapas ett öppet och tillgängligt samhälle. Bra mat, frisk luft och goda möjligheter att röra sig bidrar till en god hälsa. Hänsyn ska tas till barns och ungdomars behov av lek och idrott och mark för idrottsändamål ska tidigt reserveras för detta.

I detta kommunprogram finns mer information i de olika kapitlen om hur Miljöpartiet vill arbeta för ett Uppsala där barnen får bättre möjligheter till en trygg uppväxt, en giftfri förskola och skola med bra stimulerande pedagogik och utbildning och en aktiv fritid med brett utbud av aktiviteter.

6. Skola och utbildning

Förskola och barnomsorg

Varje barn är unikt och ska få utvecklas efter sina egna förutsättningar, på det sätt som passar barnet bäst. Därför är det viktigt att det finns en mångfald av barnomsorgsformer, med kommunala och enskilda förskolor, föräldrakooperativ, öppna förskolor och dagbarnvårdare. Barnomsorgens kvalitet, innehåll och lokalisering är viktigare än driftsformen i sig. Miljöpartiet ser dock ingen plats för vårdnadsbidraget i barnomsorgsutbudet, eftersom det är en orättvis konstruktion som i praktiken bara kan nyttjas av höginkomsttagare och/eller sammanboende föräldrar. Dessutom har vårdnadsbidraget negativa konsekvenser för jämställdheten.

Miljöpartiet eftersträvar att förskolor ska finnas så nära barnen som möjligt eftersom det bl.a. minskar resebehovet och den obetalda arbetstiden som hämtande och lämnande på dagis utgör. Miljöpartiet vill bygga fler förskolor för att minska kötiden och garantera att alla barn får en förskoleplats i rimlig tid. Vi ser positivt på förskolebussar som ett komplement till fasta lokaler i syfte att öka närheten till förskolor.

Barnomsorgen är i alltför hög grad utformad efter en kärnfamiljsnorm. Miljöpartiet vill förändra barnomsorgen så att den passar för såväl ensamföräldrar som sammanboende föräldrar och andra familjekonstellationer. Det kan exempelvis handla om att garantera en flexibel barnomsorg som sträcker sig utanför kontorsarbetstid.

Både kommunala och fristående förskolor ska hålla högsta kvalitet, med små barngrupper och rätt utbildad personal. Några av de viktigaste måtten på kvalitet i förskolan är därför personaltätheten, antal barn i barngrupperna och andelen utbildade förskollärare. Miljöpartiet stöder Lärarförbundets krav på en genomsnittlig gruppstorlek om 15 barn och 5 barn per vuxen i förskolan. Med små barngrupper och många vuxna hinner alla barn bli sedda och bekräftade och barn med särskilda behov kan tidigt fångas upp. Under den senaste 10-årsperioden har vi sett hur barngruppernas storlek har växt och personaltätheten minskat. Högre personaltäthet är inte bara viktigt för barnens utveckling, utan även för personalens arbetsmiljö. Färre barn i barngrupperna minskar stressen och ger personalen större förutsättningar att ägna sig åt pedagogiken.

För Miljöpartiet är det också viktigt att många av Uppsalas förskolor och skolor ska uppnå certifieringen Grön Flagg som är en internationell certifiering för förskolor och skolor.

Förskolepedagogik

Det är viktigt att pedagogiken bygger på barnens lek och tar sin utgångspunkt i deras värld. Den fria leken fyller en ovärderlig funktion för att ge glada och kreativa barn. För att ett barn ska få utvecklas så fritt som möjligt och nå sin fulla potential är det viktigt att barnet bemöts som en unik individ och inte som en representant för sitt kön. För att alla barn ska bemötas lika och inte i tidig ålder fastna i begränsande könsroller krävs ett aktivt och målmedvetet jämställdhetsarbete redan i förskolan. Miljöpartiet vill därför att personal i förskola och skola ska ha kunskap i genuspedagogik. Jämställdhetsarbetet är även viktigt i kontakten med vårdnadshavarna.

Miljöpartiet vill skapa förutsättningar för förskolebarnen att vara utomhus så mycket som möjligt eftersom det är bra för hälsan och utvecklingen. Pedagogiken i skolan måste bli mer miljöinriktad och lärarna måste erbjudas fortbildning i miljökunskap. Miljöpartiet vill stärka naturskolans pedagogiska roll för förskola och skola.

Öppna förskolan

Det är viktigt att det finns mötesplatser där föräldrar kan träffas samtidigt som barnen kan leka med andra barn. Miljöpartiet driver därför att öppna förskolor ska finnas tillgängliga i alla delar av kommunen, antingen i kommunal drift eller i någon annan form. För att skapa förutsättningar för unga föräldrar att möta andra unga föräldrar bör det också finnas särskilda tider för dessa på den öppna förskolan.

Giftfri miljö i barnens vardag

Barn omges precis som vuxna av kemikalier, varav många kan ha okänd påverkan eller vara skadliga för hälsan. Barn är dock mer känsliga och utsatta då deras biologiska utveckling, beteende, fysiska aktivitet och upptäckarlust gör dem mer exponerade för kemikalier. Barnen äter, dricker och andas mer per kilogram kroppsvikt än vuxna. Förskolor och skolor har en viktig uppgift i att arbeta med giftfri miljö och för det krävs tydliga och högt ställda krav. Det handlar om att köpa in bra livsmedel, upphandla produkter som uppfyller hårda miljö- och hälsokrav samt material som används vid byggnation eller renovering.

Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö är grundläggande för trivseln i förskolan och skolan. Elever ska kunna ställa samma krav på sin arbetsmiljö som vuxna i arbetslivet kan. Lokalerna ska vara ändamålsenliga och ha bra inomhusmiljö och toaletter ska ha god hygienisk standard. Miljöpartiet är kritiskt till utvecklingen av att bygga moduler/baracker för förskolor och skolor istället för att bygga bra och ändamålsenliga lokaler och med en bra utomhusmiljö. Förutom att moduler/baracker innebär en sämre arbetsmiljö för elever och lärare så är det ett enormt slöseri med kommunens resurser då dessa kostar betydligt mer än att bygga nya förskolor och skolor.

Den psykosociala miljön är ännu viktigare än den fysiska för att skapa trivsel och förutsättningar för elevernas kunskapsinhämtning. Att motverka mobbning och diskriminering måste därför alltid stå högst upp på dagordningen. Ingen ska behöva utstå kränkningar eller diskriminering. Skolans personal har ett ansvar att tydligt markera att rasistiska, homofoba, sexistiska eller andra kränkande glåpord inte accepteras. Skolorna måste dels kunna agera när kränkningar upptäcks, och dels arbeta förebyggande med etik och mångfaldsfrågor. Det behövs också ett aktivt arbete på skolorna för att minska elevernas belastning av stress. Elever som känner sig trygga och sedda respekterar också andra. Personaltätheten är därför en viktig faktor för att skapa en god arbetsmiljö, både för elever och för lärare. Mindre klasser är viktigt både för att upptäcka mobbning och för att elever med behov av extra stöd ska uppmärksammas i tid. Miljöpartiet vill återställa personaltätheten till nivån som var 2006, och därefter successivt förbättra den. Tillgången till kurator, skolpsykolog och skolsköterska är också viktig för elevernas välmående.

En grundskola och gymnasieskola för alla

Eftersom varje människa är unik är det viktigt att skolutbudet präglas av mångfald. Inom den kommunala grundskolan och gymnasieskolan ska individen kunna hitta ett inlärningssätt och en pedagogik som passar. Miljöpartiet ser också friskolor som en viktig del i processen att möjliggöra för mångfald. Det är viktigt att de fristående skolorna är öppna för alla barn och att kommunen kan ställa samma krav på friskolorna, till exempel vad det gäller miljöarbete eller elevhälsovård. Kommunen måste arbeta hårdare för att utjämna skillnaderna mellan skolor så att alla elever ges en likvärdig utbildning. Friskolorna får inte leda till en segregering mellan barn från olika sociala bakgrunder. Skoldagen ska huvudsakligen vara avgiftsfri; det gäller också i stor utsträckning aktiviteter och utflykter som skolan ordnar.

All undervisning ska stå på vetenskaplig grund och varje elev ska själv ha rätt att välja livsåskådning utan vare sig ideologisk eller religiös påverkan. Oavsett huvudman är det viktigt att grundskolan och gymnasieskolan är en frizon från kommersiella intressen.

Elevinflytande

Skolan är först och främst till för eleverna. För Miljöpartiet är det därför en självklarhet att eleverna i grundskolan och gymnasieskolan ska ha stort inflytande över sin arbetsmiljö och sin undervisning. Alla skolor ska ha en styrelse som har representation av lärare, elever, föräldrar och övrig personal. På gymnasienivå ska eleverna ha rätt till majoritet i styrelsen. Elevråden spelar också en viktig roll, och bör ges fortsatt stöd, tydligare ansvarsområden och mer reell makt. Alla elever, både i grundskolan och i gymnasiet, ska veta hur skolans beslutsprocesser går till, vem som ansvarar för vad och hur det är möjligt att påverka skolans beslut. Eleverna ska få lära sig vad som står i läroplanen om inflytande på kursinnehållet. Utvärdering av kurser är förvisso viktigt, men ännu angelägnare är att eleverna i samband med kursstart ges möjlighet att påverka vilka kursmoment som ska ges störst utrymme och vilka arbets- och examinationsformer som ska användas. Att eleverna känner till sina rättigheter på detta område är en förutsättning för att de ska kunna användas i praktiken.

Miljöpartiet vill skapa flera olika slags forum för möten mellan elever, tjänstemän och politiker. Politiska beslut som har stor påverkan på elevernas vardag ska föregås av barnkonsekvensanalyser. En viktig del i elevers vardag är arbetsmiljön. För att säkerställa att arbetsmiljön är god så ska alla skolor i Uppsala ha elevskyddsombud.

Skolledningens roll och lärarnas status

Rektorerna har genom nya skollagen fått en tydligare roll. Dessvärre har rektorerna ofta hög arbetsbelastning och för lite tid för att leda det pedagogiska arbetet. En bra organisation, med trygga och kompetenta lärare spelar en avgörande roll för att eleverna trivs och når bra resultat. Det är viktigt att minska det administrativa arbetet för lärarna och effektivisera för rektorerna. Sveriges framtid avgörs av vilka förutsättningar vi ger våra barn. Den avgörs av med vilken glädje våra barn går till skolan och med vilken framtidstro våra unga ger sig ut i vuxenlivet. Viktigast för en skola av hög kvalitet är välutbildade och engagerade lärare. Miljöpartiet vill att fler unga ska vilja satsa på att bli lärare och tror att bättre karriärmöjligheter, mer kompetensutveckling och högre lön kan locka många. Avgörande för skolresultaten är att eleverna får tid med sina lärare. Det är viktigt att se till att löneutvecklingen för lärarna är god eftersom det handlar om att skolan behöver fler och duktiga lärare för att ge barn och ungdomar en god utbildning. I dag sker en lärarflykt och lärarutbildningarna har inte tillräckligt med sökande elever inom alla områden. Uppsala kommun ska arbeta aktivt med lokala avtal för fortbildningsinsatser och löneutveckling för lärare. Behovet är så stort att både centrala och lokala avtal kommer att behövas för att snabbare rätta till de felaktiga lönenivåer som lärarkollektivet har.

Hållbar utveckling och miljö

Miljöpartiet vill att elever ska få med sig omfattande och relevanta kunskaper om hållbar utveckling inom naturvetenskap, teknik och samhällsorienterande ämnen. För detta krävs även fortbildning av lärare. Genom att samverka med Biotopia och Naturskolan kan lärare hämta stöd för undervisningen. Miljöpartiet vill se en fritidsverksamhet med inriktning på naturvetenskap, energi och hållbar utveckling som kan fungera som en motsvarighet till musikskolan för de elever som är intresserade av naturvetenskap och teknik.

Skollokalerna

Miljöpartiet tycker att det är viktigt att skolorna ligger nära där människor bor. Vi värnar små skolor, och särskilt skolor i kransorter som fyller en viktig funktion för att hålla orter levande. Genom flexibla användning av lokalerna kan verksamheten anpassas i takt med förändrade behov. Skollokalerna kan till exempel användas till förskola, kontor eller annan verksamhet de år då elevantalet inte kräver att hela skolbyggnaden används för undervisning. Det behövs ett ökat lokalutnyttjande och därför behöver kommunen skapa möjlighet att kunna använda lokaler vid andra tider så som under kvällar, helger och lov. Miljöpartiet vill verka för en långsiktighet i planeringen av skolans lokaler samt mer långsiktiga avtalsperioder.

Jämställdhet och mångfald

Miljöpartiet vill att alla skolor ska ha utbildad personal i genuspedagogik för att se och motverka traditionella könsroller och skapa förutsättningar för att alla kön ska få lika stort inflytande och utrymme. Grundläggande hbtq-kompetens för all skolpersonal är också viktig för att unga hbtq-personer ska få ett korrekt och respektfullt bemötande. All kurslitteratur och undervisning bör granskas ur ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv för att säkerställa att skolan inte förmedlar missvisande stereotypa bilder. Kommunens skolor ska aktivt arbeta med och följa upp skolans likabehandlingsplan.

Extra stöd

Ju tidigare elever med inlärningsproblem upptäcks och får stöd, desto mindre problem kommer det bli senare. För att grundskolan inte ska skjuta över sitt ansvar på gymnasieskolan vill vi att grundskolan ska ha det ekonomiska ansvaret för att elever som börjar gymnasiet har fullständiga betyg. Frivilliga studiestödstimmar efter ordinarie skoltid kan vara ett bra sätt att hjälpa lågpresterande elever och elever vars föräldrar inte kan ge dem den hjälp de önskar för att komma vidare i studierna.

Modersmålsundervisningen behöver stärkas. Forskning visar att språkutvecklingen är som mest intensiv i förskoleåldern och att då kunna erbjuda ett bra modersmålsstöd redan i förskolan är mycket viktigt. Det är viktigt att elever får möjlighet till undervisning i modersmålet men också ges möjlighet att få studiehjälp och utbildning i andra ämnen. Elever hindras då inte i andra ämnesområden av att inte behärska svenska språket fullt ut. Det stärker självförtroendet och studiemotivationen.

Miljöpartiet anser att Uppsala kommun ska ha som mål att fler modersmåls lärare är utbildade lärare och att dessa efterfrågas vid nyrekrytering. Miljöpartiet anser också att det är viktigt att modersmåls lärarna knyts närmare skolorna och har en huvudplacering på en skola, även om de fortsättningsvis verkar på flera skolor.

Det är viktigt att det är en bra kvalitet på Svenska för invandrare (sfi) och som också är mer individuellt inriktad och möjlig att kombinera med ett arbete.

Lära genom hela livet

Varje människa ska ha möjlighet att läsa in ämnen eller förbättra sina betyg genom hela livet; livslångt lärande utvecklar och stärker. Arbetsmarknaden förändras och därmed även kraven på utbildning. Då kan man behöva läsa in något ämne i gymnasiet som man inte läst tidigare för att få behörighet till högskolan. Vuxenutbildningen har en viktig roll för att erbjuda nya möjligheter genom att komplettera tidigare studier.

Pedagogik

Det finns mycket forskning kring vad som är bra och dålig pedagogik. Utvärderingar av verksamheten bör göras för att säkerställa att pedagogiken bygger på den vetenskapliga grund som finns. Miljöpartiet vill prioritera ämnesövergripande undervisning där sammanhang görs tydliga för eleven. Skolans uppgift att utveckla det kritiska tänkandet hos eleven är mycket viktigt då det är avgörande för demokratin och samhällsengagemang. Samhällskunskap liksom de praktisk-estetiska ämnena spelar en särskilt betydelsefull roll och ska värnas. Vi ställer oss också positiva till mer utomhusvistelse, rörelse och kreativa metoder för inläring. Lärarledda lektioner bör vara regel i alla skolor. För att åstadkomma en mer likvärdig bedömning av elevernas prestationer vill Miljöpartiet att prov och uppsatser ska vara kodade tills efter att de rättats, precis som oftast sker på universiteten. Miljöpartiet anser att det behövs skapas former så att lärarna inte blir så administrativt belastade av de nationella proven.

Skolbibliotek

Skolbibliotekens roll är också mycket viktig både vad gäller den totala utlåningen av böcker och för att skapa ett intresse för läsning hos unga. När nu skollagen kräver att alla skolor ska ha tillgång till bibliotek, vill vi trycka på att kommunen kan lyfta värdet av att alla skolor har en egen bibliotekarie. Bibliotekarien har inte enbart en funktion med utlåning utan också ett stort värde för att eleverna lär sig söka information i databaser, att eleverna får kunskaper i källkritik, att skapa ett intresse för läsning och hjälpa till att hitta litteratur som behövs i undervisningen i alla olika ämnen.

Fritidshem

Skolornas fritidshem har en viktig pedagogisk uppgift i att komplettera och vidareutveckla elevernas lärande. Samma läroplan som styr skolan styr också fritidshemmen och deras pedagoger. Det är viktigt att läroplanens intention om en nära samverkan mellan förskoleklass, skola och fritidshem också genomförs i praktiken. Rektorererna har ett stort ansvar att vara insatta i verksamheten och utgöra samma pedagogiska stöd för fritidshemmen som de är för skolan.

De flesta yngre barn tillbringar mer tid i fritidshemmet än de gör i skolan. Det kräver en strukturerad verksamhet, med tydliga mål och planering. Grupperna får inte vara för stora för att alla barn ska kunna bli sedda och bekräftade.

Fritidspedagogernas kompetens ska uppmärksammas och tillvaratas. Andelen utbildad personal ska höjas och dessa måste få möjlighet att vidareutvecklas med tillräckliga resurser till vidareutbildning och planeringstid. Att vara fritidspedagog är ett specialstyrke, som inte får övergå till att bli någon form av hjälplärare.

Stimulerande utomhusmiljö

Förskolorna och skolorna ska ha en utomhusmiljö som erbjuder eleverna en mer varierad, grönskande och kreativ utomhusmiljö. Då skapas större möjligheter och incitament för lek, rörelse och kunskap.

7. Uppsala – Sveriges bästa studentstad

Om Uppsala ska vara en attraktiv studentstad krävs att staden blir bättre på att anpassa sig efter studenter och deras behov, särskilt vad det gäller bostadssituationen. Att studenterna har det bra i Uppsala är viktigt för hela Uppsalas utveckling och inte bara för studenterna. Miljöpartiet vill att Uppsala ska bli årets studentstad minst en gång under den kommande mandatperioden.

Bostäder

Många studenter tvingas tacka nej till sin universitetsplats på grund av bostadsbristen, en situation som vi snarast måste åtgärda. Miljöpartiet vill skapa fler billiga hyresrätter i Uppsala och att befintliga hyresrätter ska förbli hyresrätter och inte säljas ut. Redan i dag finns det alldeles för få hyresrätter i Uppsala, och ombildandet är ett steg i fel riktning. Hyresrätt är ofta enda möjligheten till boende för människor med låg inkomst. Miljöpartiet vill att Uppsalas befintliga studentlägenheter förblir studentlägenheter även i framtiden.

Cykelstaden Uppsala – bra för studenter

Många studenter har cykel som sitt främsta transportmedel. Bra cykelvägar, cykelställ, bättre snöröjning av cykelvägarna och luft till cykeldäcken är bra för hela Uppsala, och särskilt för gruppen studenter. Miljöpartiet vill också att det ska finnas cykelkärror och cyklar till uthyrning, så att det går att använda cykeln även när större saker ska transporteras, och så att ens föräldrar eller andra besökare också kan ta sig fram med hjälp av cykel när de kommer och hälsar på.

Studentpriser

Studenter är en av de grupper som är mest ekonomiskt pressade. För att underlätta studenternas situation bör det finnas fler studentrabatter.

Barnomsorg

Studenter ska få förtur till barnomsorgsplatser, eftersom de ofta inte vet var i landet de kommer att hamna och med kort varsel kan behöva byta stad och därmed inte kommer att kunna förutse sitt köande som andra personer. Ingen ska behöva tacka nej till utbildning på grund av att den inte får barnomsorg i tid.

8. God mat och gröna näringen

God mat är politik. Uppsala kommun har satt som mål att senast år 2023 ska alla inköpta livsmedel till kommunens verksamheter vara 100 procent ekologiskt. Miljöpartiet har varit pådrivande för att målet ska sättas upp, nu är vår uppgift att se till att målet uppnås.

Sveriges mathuvudstad

Miljöpartiet vill utveckla Uppsala kommun till Sveriges främsta matkommun. God och näringsrik mat är en nyckelfråga för en framgångsrik skola, en fungerande äldreomsorg och en effektiv vård. Alla människor mår bättre och presterar bättre om man regelbundet äter god och vällagad mat.

Alltid tillagningskök

Varje skola, förskola och äldreboende ska ha ett tillagningskök. Måltidspersonal och kockar ska vara välutbildade. Att kunna uppnå målsättningen 100 procent ekologisk mat skulle innebära mycket högre matkostnader om inte vissa andra förändringar genomförs samtidigt. Svinnet måste minska, mycket mer grönsaker måste ingå i maträtterna och dessutom behöver fler måltider vara vegetariska och säsonganpassning håller också nere kostnaderna.

Dessa förändringar innebär tillsammans med omläggningen till ekologiska råvaror att maten blir mycket mer miljöanpassad, men även mer hälsosam.

Äldres mat

God mat ger livskvalitet och kan bidra till trygghet och social samvaro. Att få mat som smakar och luktar gott skapar en bättre aptit och förebygger näringsbrist hos äldre. Miljöpartiet anser att en satsning i hemtjänsten på att laga mat hemma hos de äldre någon eller några dagar i veckan ska genomföras så att matkvaliteten höjs. Kommunen behöver också utveckla fler möjligheter för äldre att äta tillsammans. Till svårt sjuka patienter är god mat särskilt viktig. Med smaker kan ljusa minnen väckas till liv även hos mycket sjuka personer. Ett speciellt projekt med ”Smaker från barndomen” bör finnas så att äldre med annat ursprung än svenskt kan få uppleva sin matkultur.

Tuffa upphandlingskrav

Det är nu viktigt att få till bra uppföljning så att kommunens verksamheter klarar målet 100 procent ekologisk mat och för att snabbt få upp volymerna av ekologiska livsmedel som köps in.

Utöver ekomålet finns också ett upphandlingskrav om att allt kött som inte är ekologiskt ska uppfylla de höga krav avseende djurvälstånd och etisk hänsyn som svensk lagstiftning ställer. För att öka mängden närproducerade livsmedel som köps in anser vi att upphandlingspolicyn bör skärpas för att upphandlingen ska kunna delas upp i mindre delar så att fler lokala och regionala producenter kan lägga anbud.

Inom alla upphandlingsområden anser vi att relevanta miljökrav måste ställas.

Ekologisk odling

Miljöpartiet vill ha ett livskraftigt och ekologiskt hållbart jordbruk i Uppsala kommun. Kommunen ska själv vara en föregångare genom att lägga om driften av produktionen på

Jällaskolan så att framtidens lantbrukare får god utbildning i ekologisk produktion. Miljöpartiet anser också att kommunen ska ställa krav på alla arrendatorer att odla ekologiskt på kommunens jordbruksmark.

För att säkra produktion av mat av god kvalitet måste vi också skydda den produktiva åkermarken från exploatering vid byggnation.

9. Fritid och idrott

Vi gröna vill att fritiden ska växa, både i kvantitet och i kvalitet. Miljöpartiet driver en politik för kortare arbetstid och för bättre utbud av, och möjligheter till, fritidsaktiviteter.

Fritiden spelar en mycket stor roll i livet. Det är på fritiden människor umgås, motionerar, konsumerar, ägnar sig åt sina intressen och är aktiva i samhällsfrågor. Våra fritidsvanor har stor betydelse för hur vi mår både psykiskt och fysiskt, och för miljön och samhället omkring oss. Hur uppsalaborna tillbringar sin fria tid spelar roll både för dem själva och för kommunens inkomster och utgifter. Detta är en av flera anledningar till att Miljöpartiet tycker att det är viktigt att möjliggöra en rik fritid för kommunens invånare. Men framförallt är kultur och fritid en fråga om livskvalitet för den enskilde.

Idrott

Idrottsrörelsen är Sveriges största folkrörelse och är otroligt viktig ur folkhälso- och demokratisynpunkt. Miljöpartiet vill att det kommunala stödet till idrotten främst ska gå till ungdoms- och breddidrotten och inte till nya dyra arenor för eliten. Vi satsar hellre kommunens medel på tusentals utövare med tjugo personer i publiken, än tusentals människor i publiken som tittar på tjugo utövare. Mångfalds- och jämställdhetsperspektivet är väldigt viktigt i idrottspolitiken. Miljöpartiet vill att föreningar som tar emot kommunalt stöd ska kunna visa upp ett aktivt arbete med jämställdhets- och mångfaldsfrågor. Sexism, rasism och homofobi får inte frodas i omklädningsrummen. Alla som vill utöva idrott ska känna sig välkomna i klubbarna, oavsett kön, könsidentitet, etniskt ursprung, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Inom idrottspolitiken är det extra viktigt att granska budgetmedlen ur ett jämställdhetsperspektiv för att säkerställa att kvinnors idrottande får samma ekonomiska förutsättningar. Även träningstider bör utvärderas ur jämställdhetssynpunkt.

Friluftsliv

Människan har ett grundläggande behov av fysisk aktivitet och naturkontakt. Miljöpartiet arbetar för att antalet rekreationsområden ska bli fler och mer tillgängliga samt att Hammarskog ska bli naturreservat. Tätortsnära natur är viktigt för att snabbt, enkelt, billigt och utan bil kunna få uppleva naturen. Vintertid är bra preparerade skidspår ett sätt att förenkla för människor att komma ut i naturen och röra på sig.

Miljöpartiet vill att det ska finnas fler bänkar i staden och längs naturstigarna för att äldre och människor med nedsatt rörelseförmåga ska få bättre möjligheter till motion och rekreation så länge som möjligt.

Fritidsgårdar och andra mötesplatser

Barn och unga behöver mötesplatser och fritidsgårdarna är viktiga nav i de delar av kommunen där de finns. Det är viktigt att kunna erbjuda fritidsgårdar i alla delar av kommunen och det är speciellt viktigt att anpassa verksamheten på ett sätt som får tjejer att känna sig lika lockade och välkomna som killar. Det finns ett behov av att utöka fritidsklubbar i flera stadsdelar och kransorter.

Miljöpartiet vill att alla delar av kommunen ska ha fritidsgårdar, och att dessa utvecklas till nav för fritid med kultur, idrott, bildning och friluftsliv. Ungdomarna ska ges stora möjligheter att

påverka verksamheten och utbudet. Ett aktivt arbete för jämställdhet och antidiskriminering, och för att stötta ungdomar på glid är självklara uppgifter för fritidsgårdarna.

Barns och vuxnas uppväxt- och levnadsvillkor skiljer sig mellan Uppsalas olika stadsdelar. Vi har ett segregerat boende och ojämlika förutsättningar till deltagande i fritidsaktiviteter för barn och unga. En ökad satsning på barn- och ungdomsaktiviteter genomförs i de delar av kommunen där behoven är störst. Aktiviteter leder ofta till ett ökat engagemang för och deltagande i samhällsutvecklingen.

Föreningsliv

Föreningarna är en ovärderlig del för samhället i stort och en förutsättning för ett varierande aktivitetsutbud och för att många ska få en meningsfull fritidssysselsättning. För att förbättra föreningars möjligheter att bedriva sin verksamhet vill vi stärka det ekonomiska stödet till dem. Vi ser hellre långsiktiga stöd än projektbaserade. Alla föreningar som tar emot pengar från kommunen ska arbeta aktivt med mångfalds- och jämställdhetsfrågor och bedriva ett aktivt arbete mot alkohol och andra droger.

10. Folkhälsa

Kommunen har en viktig uppgift i att skapa goda förutsättningar för invånarna till goda levnadsvanor och därmed en hållbar utveckling för såväl sig själva som kommunen i stort. Målet måste vara en god hälsa för hela befolkningen. De elva folkhälsomålen ska ligga till grund för Uppsala kommuns folkhälsoarbete.

Kommunen har särskilt stort ansvar att verka för barns trygga och goda uppväxtvillkor, ekonomisk och social trygghet och sunda och säkra miljöer. I skolan behöver frågorna om tobak, alkohol och droger prioriteras eftersom skolan har en stor möjlighet att utveckla och påverka ungdomars kunskaper och attityder.

Kommunen är en stor arbetsgivare som har ansvar för att arbetsmiljön är god i alla verksamheter. Självklart har också stadsplanering med mer cykelvägar och god, ekologisk och näringsriktig mat i alla offentliga kök stor betydelse för folkhälsan. Det är av stor vikt att möjligheten till spontan aktivitet i närmiljön fortsätter att beaktas i all nybyggnation när staden växer och förtätas.

Parker och grönytor behöver finnas nära bostaden och vara lättillgängliga för gående och cyklisterna samt de med olika typer av funktionsnedsättning.

Insatser för en bättre folkhälsa

Genom politiska åtgärder kan vi inte bestämma över människors livsstil men vi har stora möjligheter att skapa goda förutsättningar för en mer jämlik hälsa. Flera olika faktorer påverkar folkhälsan. Ensamhet och isolering leder till stora folkhälsoproblem och kan brytas genom fler gränsöverskridande mötesplatser. Den fysiska miljön påverkar också folkhälsan. Allt från buller och luftkvalitet till en giftfri och hälsosam livsmiljö med goda möjligheter till meningsfulla utomhus- och fritidsaktiviteter har stor påverkan. Satsning på folkhälsa är en investering då det ger människor ökad livskvalitet. Fysisk aktivitet på recept (FAR) innebär att det skrivs ut ett recept på någon rörelseaktivitet som är anpassad till de förutsättningar och önskemål som patienten själv har. Andra åtgärder kan handla om rehabilitering och hjälpmedel för att stärka kroppen efter sjukdom eller skada för att möjliggöra ett mer aktivt liv.

Alkohol

Miljöpartiet anser att kommunen ska upprätthålla nuvarande alkoholpolicy och även omfatta de kommunala bolagen. Dessutom vill Miljöpartiet, enligt nuvarande socialtjänstlagstiftning, att kommunen ska lägga stor vikt vid sitt förebyggande arbete för att motverka missbruk av alkohol och andra droger. Det förebyggande arbetet måste vara förankrat i kommunens olika beslutande organ och verksamheter – såsom skola, fritid, miljö- och hälsa. Ett starkt förebyggande arbete är att föredra då detta i ett längre perspektiv kostar mindre både ekonomiskt och socialt. För att öka kunskapen om nya drogproblem och uppmärksamma nya risker så är det viktigt med samverkan mellan socialtjänst, skola och polis.

Alkohol och idrott hör inte ihop. Miljöpartiet anser att kommunen behöver arbeta för att ändra alkoholkulturen vid sportevenemang. Kommunen ska genom olika åtgärder minska efterfrågan och utbudet av alkohol vid idrottsevenemang.

11. Kultur

Kultur ger var och en en möjlighet till deltagande och skapande samtidigt som den ger nya insikter och kunskaper. Genom film, konst, litteratur, musik, teater med mera får vi tillgång till andra människors livshistoria, innersta tankar och får upplevelser som våra liv inte skulle räckas till för. Kultur gör oss mer empatiska och bidrar med kunskap och underlättar för oss att fatta demokratiska beslut. Ett tillåtande klimat för det fria skapandet är gynnsamt för utvecklingen inom många områden och gör kommunen attraktiv att leva, bo och verka i.

Kulturen ska vara tillgänglig för såväl uppsalabor som besökare. Den fria entrén på Biotopia är viktig för verksamheten och har bidragit till de höga besöksiffrorna. Fri entré bör även införas på Uppsala konstmuseum och Bror Hjorths Hus och en utredning om kostnaderna för detta genomförs.

Kulturskola

Kommunala musikskolan är en skola på fritiden för barn och ungdomar i Uppsala, men det är också en av våra viktiga kulturinstitutioner. Det är viktigt att denna verksamhet bedrivs i kommunal regi och i samverkan med studieförbunden. Miljöpartiet anser att musikskolan ska utvecklas till kulturskola. Det är viktigt att breddningen av musikskolan utgår ifrån att först, korta köerna, stärka musiken och uppsökande verksamhet och sedan utveckla verksamheten med inriktning mot bild, dans och drama. Här skulle en kulturskola inte konkurrera mot befintlig verksamhet, utan komplettera den eftersom barn- och ungdomar i hela kommunen kan nås. Att få in lärare med olika pedagogisk inriktning berikar verksamheten.

Musik- och kulturskolan måste nå ut bättre till barn och ungdomar i stadsdelarna och kransorterna som annars inte skulle ha valt musik- och kulturskolan. Särskilt studiemotiverade elever på kommunala musikskolan ska också kunna få möjlighet att spela fler instrument.

Bibliotek

Biblioteken ska vara levande mötesplatser för alla. Biblioteken utgör mötesplatser och skapar förutsättningar för ett demokratiskt samhälle med tillgång till information, fakta och kulturupplevelser för alla. Kommunens satsningar på det litterära Uppsala möter uppsalaborna mest i kommunens olika bibliotek. De som har långt till närmaste bibliotek ska ha tillgång till bokbuss.

Biblioteken är otroligt viktiga för bildning, kultur och demokrati och ska ha ett stort och varierat utbud av olika media. Biblioteken ska utgöra lokala kulturcentra, där det även ryms medborgarkontor där det går att få råd och stöd i samhällsfrågor. För att nå bredare grupper och skapa synergieffekter bör samverkan med andra parter undersökas. Biblioteken ska i möjlig mån kombineras med caféverksamhet och vara barn- och familjevänliga. Miljöpartiet vill ha ett bibliotek i Gränby Centrum. Biblioteksbusarna utgör ett mycket viktigt komplement till de fasta biblioteken. Öppettiderna på helger och kvällar måste förbättras.

Kulturarbetarnas villkor

För kulturarbetare inom konst och konsthantverk finns det stora problem att verka och försörja sig inom sitt område. En viktig fråga gäller tillgång till ateljéer och verkstäder. Det har blivit allt svårare för konstnärer att få tillgång till ateljéer och verkstäder till överkomliga hyror. Därför vill Miljöpartiet att unga nyutexaminerade konstnärer ska erbjudas ateljéer i kommunala lokaler till ett

subventionerat pris de tre första åren de är verksamma vilket gör att fler konstnärer kan komma igång med sin yrkeskarriär. Det är också viktigt att införa ateljéstöd och tillhandahålla ateljéer för verksamma konstnärer.

Våra kulturinstitutioner

Stadsteaterns roll som kulturinstitution ska vara stark, liksom Uppsala Konsert och Kongress och Reginateatern. De fria grupperna och studieförbunden är viktiga för uppsalabornas tillgänglighet till kultur. Uppsala kortfilmsfestival stärker Uppsalas profil som en internationellt intressant kulturstad.

Musiken är en viktig del av det kulturella Uppsala. Ett starkt musikliv är även av stor vikt för stadens framtida utveckling. Den enskilt viktigaste förändring som på senare år tillkommit inom musiklivet står Uppsala Konsert & Kongress för. UKK står för en hög musikalisk kvalitet men också en bredd i repertoaren. Att hitta former för att trygga UKK:s långsiktiga utveckling och potential är angeläget.

Var vårt konstmuseum i framtiden ska ligga är en aktuell och angelägen fråga att utreda. Miljöpartiet vill skapa mer tillgänglighet till konst för uppsalaborna. Därför vill vi att ett nytt mer tillgängligt konstmuseum byggs.

Miljöpartiet vill lyfta fram författarstaden Uppsala och vill därför att kommunen satsar på ett Litteraturens hus. Walmstedtska gården, som har ett högt kulturhistoriskt värde, vore exempelvis en lämplig plats för ett Litteraturens hus. Området kring Walmstedtska gården skulle därmed kunna utvecklas till en viktig samlingsplats för Uppsalas konst- och litteraturliv.

Folkbildningens betydelse

Studieförbundens viktiga verksamhet kan inte nog betonas. Miljöpartiet värnar folkbildningstraditionen och vill stärka dess verksamheter ytterligare. En särskild styrka som folkbildningen har är förmågan att snabbt anpassa sina kurser efter de enskilda deltagarnas intresse och förmåga. Uppföljning av studieförbundens verksamhet ska redovisas årligen.

Den fria kulturen

Det är viktigt att satsningarna på fria kulturen ska öka. Det behövs en översyn av förutsättningarna för den fria kulturen i Uppsala. När satsningarna ökar på kulturinstitutionerna och evenemang behöver också den fria kulturen större satsningar.

Vårt gemensamma kulturarv och offentliga rum

Kulturarvet i form av byggnader och tillhörande kulturmiljöer ska bevaras, vårdas och förnyas på ett varsamt sätt. Miljöpartiet vill göra kulturarvet mer tillgängligt för såväl invånare och turister, både vad det gäller den rent fysiska tillgängligheten och den mentala. Den senare kan ökas genom att kreativa former för information och visning. Vi ser positivt på ljussättning av intressanta byggnader, särskilt under vinterhalvåret. Miljöpartiet verkar också för att Linnéarven ska få en permanent och sammanhållen förvaltning med mandat och resurser för att ta vara på, utveckla och levandegöra dessa resurser.

Våra demokratiska fri- och rättigheter inskränks allt mer på grund av att mötesplatser förskjuts till privata miljöer såsom köpcentrum där rätten att demonstrera, ha gatuteater eller dela flygblad är

beskuren. Miljöpartiet vill öppna upp privatägda offentliga platser så att de i så stor utsträckning som möjligt likställs med vanliga gator och torg. Det offentliga rummet ska tillhöra medborgarna, och det ska finnas fler offentliga anslagstavlor och mer konst på bekostnad av reklamens utrymme. Vi ser positivt på gatukonst och vill se mer konstnärlig utsmyckning av det offentliga rummet.

12. Social omsorg

Miljöpartiet vill utforma socialpolitiken så att människors trygghet och oberoende stärks. Målet är ett öppet, rättvist och solidariskt samhälle. Det sociala arbetet ska präglas av hjälp till självhjälp, goda förutsättningar att bestämma över sin egen framtid samt integritet och respekt för människan. Alla ska ha rätt till goda levnadsvillkor.

Ingen ska lämnas utanför

Kommunen och Uppsalahem har ett viktigt ansvar för att tillgodose utsatta gruppers tillgång till bostäder och se till att ingen behöver vara hemlös i Uppsala. För att så långt som möjligt undvika vräkningar bör Uppsalahem erbjuda ekonomisk rådgivning och avbetalningsplaner till hyresgäster som inte kunnat betala hyran. Särskild hänsyn ska tas till barnfamiljer som hotas av vräkning. Kommunen ska verka för att fler privata hyresvärdar tar ett större bostadssocialt ansvar. Vi behöver tillgång till fler lägenheter för utslussning från hem för vård och boende (HVB).

De kommande åren finns stora behov av att tillskapa fler och nya bostäder med särskild service. Det är viktigt att de bostäderna tas fram med utgångspunkt i Socialstyrelsens allmänna råd vad gäller antalet bostäder per boendeenhet samt lokalisering av dessa.

Hemlöshet är ett mångfacetterat problem som inte får en varaktig lösning genom välgörenhet eller härbärgen. Hemlösa har ofta svårt att behålla sin bostad med anledning av drogproblem och psykiska problem. Det behövs olika åtgärder: bostad först-modellen och boenden för missbrukare. Om den hemlöse först får en egen bostad kan nästa steg tas i arbetet med övriga problem, som till exempel missbruk och psykosociala problem.

De EU-migranter som tigger på Uppsalas gator lever under svåra förhållanden. De är offer för rasism och diskriminering i sina hemländer. Det är viktigt med ett välutvecklat samarbete mellan kommunen och frivilligorganisationer för att få till stånd både akuta hjälpinsatser som tillfälliga boenden, men även bredare åtgärder så att de slipper tigga för sin försörjning.

Stöd, hjälp och behandling

Grupper som bör ägnas mer uppmärksamhet är barn till missbrukare, kriminella och dem som lider av djupgående psykisk ohälsa. Barn till missbrukare och kriminella utvecklar mycket tidigt ett ansvarsbeteende som är orimligt tungt och som de måste avlastas för att inte själva dras in i en virvel av psykisk ohälsa och andra problem. Därför är det viktigt att arbeta med stödgrupper för barn som har en eller båda föräldrar i häkte eller på anstalt. Dessutom är det mycket viktigt att myndighetspersonal som arbetar med föräldrarna har ett barnperspektiv samt att det finns kunskap om vad barnens anhöriga kan behöva för kunskap, information och stöd. Miljöpartiet vill verka för fler familjehem.

En annan grupp med behov av särskilt stöd är barn till föräldrar med allvarligt psykisk funktionsnedsättning, där ofta barnet är "den vuxne".

Människor med psykiska funktionsnedsättningar i Uppsala ska ges rätt till ett personligt ombud. Dessa ombud ger stöd på den enskildes villkor och hjälper dem att få de insatser de har rätt till.

Miljöpartiet vill göra en översyn av och utveckla den kommunala socialpsykiatrin. Samverkan mellan landstingets psykiatri och kommunens socialpsykiatri måste förbättras. Insatserna måste utgå från den enskilde personens samlade behov och önskemål, i syfte att säkerställa en god livskvalitet. Människor som av olika anledningar fallit mellan stolarna och saknar bostad riskerar

att få stora svårigheter att komma tillbaka i eget boende. Den höga arbetslösheten ställer också krav på samverkan mellan olika myndigheter för att kunna förbättra möjligheten för individen att hitta och behålla ett arbete.

Klyftorna mellan barn växer. Barn i socialt utsatta bostadsområden och barn till ensamstående är särskilt utsatta. Därför finns det behov av ökade insatser, säkerställa att skolan är avgiftsfri och att det finns kostnadsfria fritidsaktiviteter för barn och unga.

Delaktighet för personer med funktionsnedsättning

För att skapa en god hälsa samt ekonomisk och social trygghet för personer med funktionsnedsättning ska det funktionshinderpolitiska arbetet i kommunen inriktas mot att undanröja hinder för delaktighet i samhället, motverka diskriminering och ge förutsättningar för självständighet och självbestämmande. Ett bra brukarinflytande och brukarmedverkan är avgörande för att kommunen kan bedriva en verksamhet som skapar en bred delaktighet och ett bättre och mer tillgängligt samhälle.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) innebär att personer med en funktionsnedsättning har rätt till stöd i det dagliga livet för att kunna leva ett jämlikt liv. Från att tidigare ha varit beroende av anhöriga eller av att bo på en institution ska kommunen trygga individens egna val och möjligheter att skapa sitt eget liv. Miljöpartiet vill att det i kommunen inrättas en LSS-ombudsman för att säkerställa att alla invånare med behov får det stöd som de har rätt till.

Miljöpartiet vill att FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska implementeras i kommunens riktlinjer. Kommunen ska säkerställa att fritidsaktiviteter också är anpassade för dem som har olika typer av funktionsnedsättning.

Ersättningen som utgår till personer inom daglig verksamhet, så kallad habiliteringsersättning, är en viktig principfråga. En stor del av ersättningen äts upp av kostnader för resor och andra ökade utgifter i samband med daglig verksamhet. Miljöpartiet vill göra en betydande höjning av ersättningen och att den därefter ska ses över kontinuerligt.

Träffpunkter

Arbetet med träffpunkter för personer med psykisk funktionsnedsättning eller missbruksproblematik ska finnas kvar och vidareutvecklas. Det är viktigt både med strukturerad sysselsättning och kravfria mötesplatser dit det går att komma och bara vara och träffa andra människor. Träffpunkterna bör finnas i närheten av där människor bor för att minska tröskeln för dem som vill delta i verksamheten. Det är viktigt att värna om kontinuitet och kvalitetsutveckling med starkt brukarinflytande vid de kommunala träffpunkterna.

Miljöpartiet vill verka för att stödgrupper kan göra besök kvällstid hos personer med till exempel ångestproblematik, eller de som försöker bryta ett missbruk. Att bryta isoleringen som dessa personer ofta hamnar i kan vara det som gör skillnad i ett långsiktigt tillfrisknande.

Fokus på öppenvård

Det långsiktiga målet för kommunens vårdinsatser till vuxna missbrukare ska vara drogfrihet. Utformningen av vårdinsatserna (exempelvis valet mellan slutet och öppen vård) ska göras med detta mål i sikte, och i samråd med den enskilde. Tidiga insatser är av största vikt, helst i unga år innan ett beroende hunnit etableras hos individen.

Hos många missbrukare är drogfrihet inte ett rimligt mål att arbeta mot, åtminstone inte på kort sikt. Där är substitutionsbehandling och sprututbyte viktiga komponenter för att förebygga svåra konsekvenser av missbruket, så som överdoser och överföring av smittsamma sjukdomar. Därigenom kan också kontakter och allianser skapas som behövs för ett fortsatt arbete mot större delaktighet i samhället och en långsiktig drogfrihet.

Miljöpartiet vill, i enlighet med detta, fortsätta att verka för en restriktiv narkotikapolitik och att (i samarbete med Landstinget i Uppsala län) inrätta ett sprututbytesprogram i Uppsala kommun.

Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld

Uppsalas resurscentrum för våld i nära relationer, Nexus, är en viktig satsning som samlar insatserna för dem som utsätts för våld i nära relationer. Miljöpartiet ser flera viktiga utvecklingsområden för Nexus och Uppsalas arbete för familjefrid. Uppsala kommun måste ta sitt ansvar i att erbjuda professionell behandling till personer som utövar våld i nära relationer

Uppsala Kvinnojour bedriver ett mycket viktigt arbete med att ge stöd till kvinnor som blivit utsatta för våld och att öka kunskapen om mäns våld mot kvinnor. Det behövs en kommunal satsning för att stärka kvinnojurens arbete.

Uppsala kommun behöver öka det förebyggande arbetet mot hedersrelaterat hot och våld. Det är viktigt med att utbilda myndighetspersonal som möter barn, ungdomar och vuxna så att de har redskap för att identifiera hot och våld och kan erbjuda verksamma insatser. Miljöpartiet vill också förbättra stödet till personer i behov av skydd genom att arbeta med nätverk runt individen. Dessutom är samverkan med föreningar som har kunskap om och lång erfarenhet av att arbeta med frågorna är en viktig förutsättning. Unga med psykisk, fysisk eller intellektuell funktionsnedsättning är särskilt sårbara för risken att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck då de i mycket stor utsträckning är beroende av nära anhöriga, vilket ökar deras isolering och försvårar deras möjligheter att söka hjälp. Det är därför viktigt att kommunen är extra uppmärksam vad gäller dessa individer.

Uppsala kommun ska verka för en flexibilitet där det är låg tröskel och många vägar in för de som söker hjälp och skydd från våld i nära relationer och hedersrelaterat våld.

Flyktningmottagande

Uppsala kommun ska ha ett generöst flyktningmottagande som ser till människors hela livssituation och sociala behov. Uppsala måste ta sitt ansvar och se till att det finns anvisningsplatser till asylsökande utifrån de beräkningar som länsstyrelsen tar fram. Bostadsproblematiken och bristande planering får inte vara ett hinder för att ha ett generöst och bra flyktningmottagande. De människor som flytt från krig och svåra livsförhållanden måste få rimliga förutsättningar för att etablera sig i samhället. Antalet ensamkommande barn ökar. Uppsala måste möta de behov som finns, både genom att ta emot många barn och att se till det individuella barnets behov. Människor som kommer till Uppsala ska snabbt få kontakt med skola, hälso- och sjukvård och arbetsmarknad.

Det måste finnas ett tydligt barnperspektiv vad gäller flyktningmottagandet och ensamkommande barn. Att känna trygghet och stabilitet i sin boendesituation är viktigt för alla, men i synnerhet för ungdomar som inte har tryggheten i form av föräldrar, syskon och övrig släkt. Boendekedjan måste därför utformas på ett sätt som tar större hänsyn till ungdomarnas behov av stabilitet och möjlighet till anknytning.

Den ideella sektorn/föreningslivet är mycket viktig och kan bidra med insatser i samverkan med kommunen. Samarbetsorganisationen för invandrarföreningar i Uppsala (SiU) är en mycket viktig resurs för att ge en bra introduktion och stöd för dem som kommer som flykting till Uppsala. SiU har bland annat utvecklat ett fadderprogram där svenskar blir faddrar för nyanlända flyktingfamiljer.

13. Äldre

Allt fler får uppleva sin 100-årsdag tack vare bättre folkhälsa och medicinska framsteg. Att ta tillvara det friska och bibehålla människans funktioner och färdigheter är grunden i Miljöpartiets äldrepolitik. Därför är förebyggande friskvård och stimulerande vardagsliv viktigt. De sociala insatser som volontärer kan bidra med utgör ett viktigt komplement till den vård och omsorg som kommunen erbjuder. Vår vision är en större mångfald inom äldreomsorgen, där systemet anpassas efter individen och inte tvärtom.

Självbestämmande och en mångfald av boenden med hög kvalitet

Antalet äldre ökar de kommande årtiondena och därför måste vi redan nu planera äldreomsorg så att den klarar dessa utmaningar. Miljöpartiet stöder den så kallade kvarboendepincipen, det vill säga att äldre personer som så önskar ska ges stöd att bo kvar hemma genom insats av hemtjänst. Men det är mycket viktigt att det ska vara utifrån den enskildes önskemål och inte upplevas som en påtvingad boendeform.

Därför måste det också finnas en god tillgång till trygghetsboenden. Dessa bostäder är på olika sätt mer anpassade för äldre människors behov. I anslutning till dessa bostäder bör det finnas gemensamma samlingslokaler där det går att äta mat eller bara träffas, liksom en utemiljö som förenklar ett aktivt liv. För att också dem med mindre kapital ska kunna bo i trygghetsboende är det viktigt att Uppsalahem fortsätter att bygga med hyresrätt.

För dem med stort vårdbehov ska det finnas vårdboenden med bra tillgång till vårdpersonal med god kunskap om äldres sjukdomar; inte minst om läkemedels påverkan. Utbildad personal, kontinuitet och självbestämmande anser Miljöpartiet är grunden för en god äldreomsorg. Det ska vara möjligt att kunna påverka innehållet i hemtjänsten och insatserna som behövs i vårdboendet samt möjlighet att välja mellan olika vårdboenden.

Att bo där man trivs, att ha nära till vänner och familj eller aktiviteter förbättrar livskvaliteten. Det är en självklarhet att det ska vara möjligt att fortsätta bo tillsammans med sin partner. Miljöpartiet vill se en ökad mångfald av vårdboenden i Uppsala genom att erbjuda kommunala vårdboenden att bli självstyrande enheter. Därigenom ges personalen en ökad delaktighet och möjlighet att lokalt utifrån de boendes behov påverka och utforma vårdens innehåll på varje boende. På så sätt kan vårdens innehåll utvecklas och förutsättningar för en vård med mer kvalitet skapas. Miljöpartiet vill underlätta möjligheten för olika kategoriboenden, till exempel för olika språkgrupper.

Planeringen av särskilda boendeformer ska utgå från att miljön är stimulerande och utifrån de äldres behov. Studier har visat på sambandet mellan en genomtänkt design på inom- och utomhusmiljön och livskvalitet, exempelvis genom terapeutiska trädgårdar som stimulerar alla sinnen. Kultur i vården är viktigt eftersom det stimulerar människan både kroppsligt och själsligt. Alla som bor på vårdboende eller får hjälp av hemtjänsten ska ha rätt till utevistelser. Djur i vården har visat sig ha stora positiva effekter inom äldreomsorgen. Kommunens arbete med hund i vården ska vidareutvecklas.

Många upplever att de inte bestämmer över sitt liv i kontakt med hemtjänsten eller vårdboendet. En ideologiskt motiverad konkurrensutsättning och utmanarrätt har tillsammans med en svag uppföljning och långsamhet med att ta itu med brister skapat osäkerhet. Privata alternativ kan vara ett komplement till kommunens egna verksamheter men är inte ett självändamål.

Friskvård och trygghet

Miljöpartiet vill att kommunen ska erbjuda friskvård riktad till äldre som genom sina intresseorganisationer att kunna nyttja Fyrishov och andra anpassade anläggningar till ett lägre pris.

Äldreomsorgen ska grundas i ett aktivt hälsofrämjande arbete som möjliggör såväl upplevelser som fysisk aktivitet dagligen. Miljöpartiet har tagit initiativ till att äldreomsorgen ska arbeta med fysisk aktivitet på recept, FAR samt att medicinskt ansvariga för rehabilitering, MAR, ska anställas i kommunen. Uppsala kommun behöver fortsätta utveckla insatser som är hälsofrämjande och rehabiliterande. Det leder till bättre hälsa och större självständighet för individen samt senarelägger större vårdbehov. Många äldre ges för mycket läkemedel som skrivs ut efter alltför knapphändig utredning. Det behövs därför krafttag mot den felaktiga läkemedelsanvändningen för äldre bland annat genom obligatoriska läkemedelsgenomgångar och biverkningsrapportering.

Ensamhet och upplevelsen av social isolering påverkar såväl den psykiska som den fysiska hälsan. Därför är det viktigt att motverka den ofrivilliga ensamheten genom bland annat samverkan mellan kommun, frivilligorganisationer och föreningsliv.

Ny teknik kan användas i hög grad vid träning och rehabilitering och skulle underlätta fysisk aktivitet. Det finns också bra teknik att använda för kommunikation och informationsutbyte. Miljöpartiet anser att Uppsala kan lära mycket från andra kommuner som arbetar med att utbilda vårdpersonal som lär ut till äldre hur de ska hantera surfplattor.

Gemenskap med andra

Den förebyggande verksamheten måste prioriteras högre inom äldrepolitiken. Kommunens träffpunkter för äldre måste utvecklas och ska vara som allaktivitetshus för äldre. Miljöpartiet vill fortsätta utveckla samarbetet mellan frivilligorganisationerna och kommunen. Det ekonomiska stödet till dessa behöver öka och kommunen behöver bli bättre på att ta tillvara volontärernas insatser. Ett viktigt område som volontärerna skulle kunna bidra med är att hjälpa till och "fixa" med glödlampsbyten och annat som annars lätt kan resultera i fallolyckor bland äldre.

Äldres kunskaper och erfarenheter är ovärderliga och därför är det viktigt att det finns möjlighet att delta i medborgardialoger utifrån de egna förutsättningarna. Många äldre har också mycket livserfarenhet och kunskap som kan förmedlas till barn och ungdomar. Samhället är idag för generationsuppdelat med barn i skolan, vuxna på arbetet och äldre på boenden. Miljöpartiet vill bryta denna uppdelning och skapa mötesplatser där olika generationer kan träffas, till exempel genom att senior- och trygghetsboenden lokaliseras nära förskolor och att de äldre som så vill får verka i skolan.

Verklig mångfald

Då den språkliga mångfalden i Uppsala ökar blir det allt viktigare att kunna göra sig förstådd på sitt modersmål på ålderns höst. Miljöpartiet verkar därför för att så många språk som möjligt ska kunna tillgodose inom vård och omsorg och därför är det viktigt att hänsyn tas till det vid nyrekrytering. Vi är också positiva till boenden med renodlad språklig profil, till exempel där alla talar persiska. Även andra grupper kan vilja bo på boenden med särskild inriktning. Till exempel kan hbtq-seniorer föredra renodlade hbtq-boenden där risken för fördomsfullt bemötande från

andra boende är mindre. Överlag vill vi se en större mångfald bland seniorbostäder, trygghetsbostäder, vårdboenden och gruppboenden. För att uppnå detta vill vi ha ett större brukarinflytande.

Det är viktigt att successivt introducera nya beprövade metoder vad gäller att bromsa nedgången i funktionalitet hos personer med demens.

14. Lika rättigheter och möjligheter

Miljöpartiet ser positivt på att det kommer fler människor till Sverige. Att människor på flykt ska kunna söka skydd i vårt land och vår stad är en självklarhet. Även människor som med större frivillighet lämnar sina forna hemländer för att flytta till Sverige vill vi välkomna med öppna armar. Vi behöver fler invånare i Sverige om vi ska klara av välfärden framöver. Vi ser alla människor som resurser, inte som problem. Det är när vi diskriminerar och/eller inskränker människors rättigheter som vi skapar problem. Diskriminering är både kränkande för den individ som drabbas och ett slöseri med mänskliga resurser. Diskriminering är en del av en hierarkisk struktur och därför krävs också strukturella förändringar. Arbetet med att motverka de orättvisor, som olaglig diskriminering och rasism skapar, ligger på alla anställda, politiker och kommunala organ.

Lika möjligheter till bra boende

Politikerna ska inte bestämma var folk ska bo, utan ge människor möjligheter att välja fritt och säkerställa att det finns bra alternativ tillgängliga. Människors val ska inte heller hindras av exempelvis diskriminerande hyresvärdar. Samhällsplaneringen bör utgå från att blanda olika typer av bostäder och upplåtelseformer i samma område, så att människor med olika förutsättningar har möjlighet att bo i samma stadsdelar. Vi gröna tror på att skapa lika möjligheter, inte att begränsa människors lika rättigheter.

Rätt till modersmålsstöd och tolk

Människor som behöver tolkhjälp i sina kontakter med kommunen ska få det också där inte lagstiftningen uttryckligen rekommenderar det, som exempelvis vid föräldramöten. Skriftlig information på flera olika språk bör finnas inom socialtjänsten och andra myndigheter samt på bibliotek. Även muntlig samhällsinformation på cd-skiva eller dylikt ska erbjudas på en rad olika språk. Modersmålsstöd ska prioriteras, och för den som är nyanländ i Sverige ska det vara möjligt att läsa skolämnen på sitt modersmål. Tvärtemot borgerlig retorik så är det bättre för språkutvecklingen i svenska och underlättar integreringen i samhället om det finns goda kunskaper i sitt modersmål.

Hbtq-kompetens

Miljöpartiet vill att kunskap om dessa frågor ska finnas hos all kommunal personal som arbetar med människor. Ansträngningar ska göras för att motverka heteronormativitet inom alla kommunens verksamheter, inte minst skolan. All kärlek är bra kärlek, och ingen människa ska diskrimineras på grund av vem den väljer att älska eller hur den uttrycker sin könsidentitet. Uppsala kommuns verksamheter ska därför hbtq-certifieras under perioden 2014-2018. Uppsala ska också ha en egen Pridedefestival.

Funktionsnedsättning

Otillgänglighet är diskriminering. Stadsplanering och bostadsbyggande måste ta större hänsyn till äldres och funktionsnedsattas behov. Gatumiljön och bostadsområdena måste vara anpassade så att alla kan ta sig fram, även om det gäller rörelsehinder eller syn- eller hörselnedsättning. Bostäderna måste vara utformade så att det går att bo kvar även vid exempelvis rörelsehinder. Därför ska kommunen vara mycket restriktiv vid godkännande av nybyggnationer av flervåningshus utan hiss. Uppsalahem har ett särskilt ansvar för att bygga tillgängliga lägenheter.

Upplysningar om tillgänglighet ska ingå vid all annonsering om kommunala evenemang, så att personer med funktionsnedsättning inte behöver gå miste om kulturevenemang och annat i onödan av rädsla för bristande tillgänglighet. Färdtjänsten ska i högre grad integreras med övrig kollektivtrafik genom att ordinarie fordon anpassas i form av rullstolsplatser och låga golv samt att den särskilt anpassade Flexbussen utvecklas.

Dubbla diskrimineringsgrunder

Kommunen behöver förstärka sin uppsökande verksamhet när det gäller personer med funktionsnedsättning med dubbla diskrimineringsgrunder, till exempel personer som har en funktionsnedsättning och har en annan etnisk bakgrund eller sexualitet än normen. Därför bör kunskap i jämlikhet och mångfald ingå i introduktionsutbildningen för alla som arbetar med personer med funktionsnedsättning.

Föreningars ansvar

Föreningar utgör en arena där människor kan mötas i ett gemensamt intresse. För att det verkligen ska bli en mötesplats där alla med ett visst intresse känner sig välkomna är det viktigt att föreningarna arbetar med jämställdhets- och antidiskrimineringsfrågor. De föreningar som mottar bidrag från kommunen ska kunna påvisa ett aktivt mångfaldsarbete.

Alla behöver integreras

När det gäller integrationen riktas alltför ofta fokus på de från utlandet anlända uppsalaborna. Det är inte konstigt att de som kommer hit, ofta efter traumatiska upplevelser på flykt, söker något slags trygghet med dem som talar samma språk och har samma kultur.

Det är betydligt viktigare att bryta medelklasssvenskars beroende av att bo nära varandra.

Integration är ingen envägsprocess utan måste ske från båda håll. De flesta medborgare är idag segregerade inom sin åldersgrupp, socioekonomiska tillhörighet och liknande. Att bryta segregationen är lika viktigt i Gottsunda som i Kåbo. För att möjliggöra fler möten mellan människor från olika grupper vill Miljöpartiet att kommunen ska så frön för att starta till exempel tidsbanker i Uppsala. Tidsbanker är föreningar där det går att hjälpa varandra med olika tjänster. Genom tidsbanker får människor möjlighet att känna sig behövda och ömsesidigheten gör att människor kan få hjälp utan att känna sig som en börda.

15. Jämställdhet

Miljöpartiet anser att det finns en könsmaktordning som missgynnar kvinnor och lyfter fram män och det vill vi motverka. Alla personer ska ha samma möjligheter, oavsett kön. Miljöpartiet anser att alla politiska områden och beslut ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv.

Jämställd skola

Redan från födseln bemöts vi olika utifrån vilket kön vi tillhör, vilket bidrar till att skapa könsroller som riskerar att låsa fast beteenden och skapa onödiga hämningar hos oss själva. För att motverka detta vill Miljöpartiet att personal i skola och förskola ska vara utbildade i genuspedagogik. Genuspedagogik uppmärksammar personalen på hur de behandlar barn som flickor respektive pojkar och ger verktyg för att arbeta med att utveckla de egenskaper som har fått stå tillbaka. Målet är att ge alla barn lika mycket uppmärksamhet, samma möjligheter och ett bredare beteenderegister.

Reklam

Miljöpartiet vill att det i kommunen införs etiska riktlinjer för reklamskyltar och på så sätt bland annat få bort sexistisk reklam från det offentliga rummet. Reklamens ideal påverkar vår syn på oss själva och vad som är ”normalt” och ”lyckat” inom väldigt stereotypa ramar.

Jämställdhetsbudget

Att synliggöra ojämställdheten är ett första steg mot att göra någonting åt problemet. Därför kräver Miljöpartiet att all individbaserad statistik ska redovisas efter kön, d.v.s. statistik som direkt eller indirekt rör fysiska personer. All politik ska granskas ur ett jämställdhetsperspektiv, från föreningsbidrag till infrastruktursatsningar. Miljöpartiet vill att jämställdhetsbudget och jämställdhetsintegrering ska vara en självklarhet del av kommunens arbete, och att kommunen ständigt ska redovisa för sig själv och för medborgarna hur mycket pengar som satsas på mäns respektive kvinnors behov.

Lika lön

Lika lön för lika arbete är en princip som de flesta håller med om i teorin, men som ändå inte fått genomslag i praktiken. Miljöpartiet har länge krävt att utförliga arbetsvärderingar ska göras för att upptäcka osakliga löneskillnader. Vi har även avsatt medel i våra budgetar för att komma till rätta med ojämställda löner. Det är viktigt att kommunen tar sitt ansvar som arbetsgivare. Krav på löneutvärdering ska även finnas i de upphandlingar och avtal som kommunen gör med privata utförare. Lika lön för lika arbete och likvärdigt arbete är inget som kommer att ske av sig själv, utan det krävs en tydlig vilja, medvetet arbete och riktade resurser.

Rekrytering

Kommunen ska vid rekrytering av nya medarbetare arbeta aktivt med språk och bildval i platsannonserna för att säkerställa att alla kön känner sig lika lockade att söka. Miljöpartiet vill att kommunen i urvalsprocessen ska använda könsneutrala tester och ställa samma frågor till såväl kvinnor som män vid intervjuer och referensintagning. Vid lika meriter ska positiv särbehandling göras till förmån för det underrepresenterade könet.

Jämställdhet i politiken

Jämställdhet är ett viktigt mål också i politisk representation. Miljöpartiet ser positivt på kvotering till beslutande organ och vill verka för jämställd representation. Det handlar så väl som ledamot- och ersättningsposter som ledande positioner i kommunala nämnder och bolag.

Föräldraskap

Alla föräldrar ska inom kommunens ramar erbjudas en föräldrautbildning. Barnomsorg ska finnas tillgängligt dygnet runt, alla dagar i veckan, detta för att alla ska ha möjlighet att ta de arbeten som erbjuds även när arbetstiden är förlagd på obekväma tider och helger.

16. Näringsliv

De nya jobben skapas främst i de små och medelstora företagen. Miljöpartiet arbetar för en näringslivspolitik som främjar företagande och en ekonomisk utveckling som är ekologiskt hållbar. Uppsalas näringsliv kan utvecklas med många nya arbetstillfällen inom miljöteknik, energiomställning, ekologiskt jord- och skogsbruk samt tjänstesektorn. En grundförutsättning för ett fungerande näringsliv är god infrastruktur, öppen handel, hög utbildningsnivå och satsningar på forskning och utveckling.

Entreprenörskap och nyföretagande

Entreprenörskap och företagande driver utveckling och förnyelse i ekonomin. Miljöpartiet ser företagaren som en kreativ person som vill vara med och förändra samhället i en positiv riktning. Därför behövs regelförenklningar då administration och byråkrati är en tung börda för småföretagen. Regelförenklingsprojekt förekommer på statlig nivå, men även kommunen kan se över sin byråkrati så att det underlättar för företagen. Vid kontakt med kommun ska det vara enkelt att finna information och vägledning. Miljöpartiet anser att det är viktigt att kommunen förenklar för företagare genom e-tjänster och med informationskontor som ordnar med samlad information och möten.

Miljöpartiet vill främja kooperativa företagsformer, såsom brukarägd äldreomsorg, sociala arbetskooperativ och hälso- och sjukvårdskooperativ.

Kommunen bör ta initiativ till branschsamverkan för att förbättra möjligheterna för enmansföretag i Uppsala. Med rätt stöd kan företagen få förutsättningar att kunna växa.

Det är viktigt att kommunen samverkar med olika aktörer för att främja en bra arbetsmarknad i Uppsala. En mycket viktig aktör är Drivhuset som är en mötesplats för unga entreprenörer och bidrar med kunskap och kontakter. Miljöpartiet vill underlätta för unga människor att starta och driva företag. Så kan fler förverkliga sina drömmar och ungdomsarbetslösheten minskas. Företagande är inte en slags stödjande arbetsmarknadsåtgärd eller sista utväg, utan en möjlighet och en attraktiv karriärväg för ungdomar med vilja, drivkraft och goda idéer.

Gröna jobb och landsbygdsutveckling

Utvecklingen på landsbygden drivs av engagerade människor, föreningar och småföretag, många gånger med den gröna näringen, energikällorna eller besöksnäringen som bas. Miljöpartiet anser att satsningarna på landsbygdsutveckling i en av Sveriges främsta landsbygdskommuner ska stärkas. För ska landsbygden förbli livskraftig är det viktigt att politiska beslut och politiska förslag tar hänsyn till att staden och landsbygden utvecklas sida vid sida. När Uppsala fortsätter växa är utvecklingen av kransorterna en viktig pusselbit för att få till stånd en bra och hållbar utveckling. Större hänsyn tas till hur samhällsstrukturen utvecklas. Miljöpartiet vill att kommunen satsar mycket på att utveckla de orter dit det ska gå bra och spårburen kollektivtrafik, som till exempel Vänge och Vattholma.

I såväl stad som land behövs god infrastruktur, bredband och telefoni, kommersiell och kommunal service, utbildad arbetskraft och sund fördelning och god ekonomisk hushållning med samhällets resurser. Men hur detta sker, hur man driver en politik för en positiv utveckling skiljer sig åt mellan stad och land. Därför behövs nya underlag, annan ekonomisk logik och andra ställningstaganden vid den praktiska utformningen av politiken. Miljöpartiet anser att Uppsala kommun ska ta fram en landsbygdsstrategi tillsammans med olika utvecklingsgrupper.

Den digitala tekniken är en grundpelare i det moderna samhället, var man än bor. Inte minst är tillgång till service och goda kommunikationer viktiga förutsättningar för att människor ska kunna bo och arbeta på landsbygden. Till detta hör tillgång till snabbt bredband. Det är viktigt att uppsalaborna och företagen har tillgång till bredbandsuppkoppling oavsett om det gäller i staden, i kransorter eller på landsbygden. Ur ett demokrati- och rättighetsperspektiv är det också viktigt att alla hushåll och företag har möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband i takt med att allt fler tjänster i samhället blir digitala. Miljöpartiet anser att Uppsala kommun måste påskynda utbyggnaden av bredband i kommunen.

Uppsala kommun ska utveckla sitt engagemang i Leader Upplandsbygd genom att fler nämnder och bolag engageras i medfinansiering av projekt inom Leader. Ekoturism, natur, kultur och lokal mat måste få en starkare roll i turismutvecklingen i och kring Uppsala.

Klimatomställningen innebär stora investeringar och satsningar som ger många gröna jobb. Miljöpartiet anser att kommunen ska sätta upp ett tydligare mål om att fördubbla andelen gröna jobb till år 2020, som är i enlighet med FN:s UNEP-definition.

Grön upphandling

Uppsala kommun, som har en stor köpkraft, kan i allt högre grad bli en god förebild i arbetet för hållbar utveckling. Grön upphandling är ett miljöpolitiskt verktyg som syftar till att ställa krav på mer miljöanpassade inköpsbeslut i kommunens verksamhet. Grön upphandling är inte bara ett sätt att minska koldioxidutsläppen, det sänker också de offentliga kostnaderna. Genom att ställa effektiva miljökrav i våra upphandlingar kan Uppsala kommun skapa incitament för producenter att utveckla miljöanpassade varor och tjänster och därmed bidra till långsiktig hållbar konsumtion och produktion. Miljöpartiet anser att det är viktigt att kommunen delar upp upphandlingen för att göra det möjligt för fler mindre företag att vara med och lägga anbud.

Miljöpartiet anser att kommunen behöver sätta tydliga delmål för att uppnå inköp av 100 procent ekologiska livsmedel till kommunens verksamheter till år 2023. På Miljöpartiets initiativ har också upphandlingsreglerna skärpts ytterligare så att allt kött som köps in ska vara i enlighet med de krav som finns i svensk djurskyddslagstiftning till dess att allt är ekologiskt.

17. Gröna jobb

För att möta de utmaningar som Uppsala står inför måste vi skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen och en bättre välfärd. Fler arbetstillfällen ska skapas genom satsningar för att främja företagande, socialt entreprenörskap samt miljö- och energiteknik. I Uppsala ska alla ha en väg in och en plats på arbetsmarknaden, vilket kräver målmedvetna och effektiva arbetsmarknadsåtgärder.

Att minska arbetslösheten, och då främst långtidsarbetslösheten och ungdomsarbetslösheten, samt förbättrad arbetsmiljö för låg sjukfrånvaro är grundläggande ambition för Miljöpartiet.

Navet och Startcentralen

Kommunen har utvecklat Navet, en organisation för att samordna verksamheter som arbetar med kartläggning samt vägledning och matchning till arbete, arbetsmarknadsinsatser och/eller utbildning. Syftet är att effektivare lotsa arbetslösa som får ekonomiskt bistånd, till insatser som leder till egen försörjning. Miljöpartiet vill ge Navet mer resurser för att förstärka detta viktiga arbete.

Miljöpartiet vill förbättra ungas möjligheter att komma in på arbetsmarknaden och skapa nya jobb för unga. Därför ska Navet kompletteras med en startcentral för unga vuxna. Insatserna hos startcentralen ska på samma sätt som i Navet skraddarsys efter varje ungs behov och slussa vidare till praktik, utbildning eller jobb. Startcentralen ska drivas av kommunen i samverkan med arbetsförmedlingen och blir den del i verksamheten där också det lokala näringslivet involveras tydligare. I startcentralens uppgift ligger också att underlätta övergången mellan utbildning och arbete genom att förbättra möjligheterna till praktik och kompletterande yrkesutbildning inom bristyrken. Startcentralerna ska också få en tydligare uppgift att upprätta kontakt och dialog med kommunens Studie- och yrkesvägledare, samt studie- och yrkesvägledare på folkhögskolan samt universiteten med syfte att öka rätt matchning av praktikmöjligheter för elever och studenter.

Alla behövs

Den viktigaste faktorn för inkludering är att människor får ett arbete. Kommunen ska vara en förebild när det gäller att ta emot arbetslösa i välfärdsjobb. Välfärdsjobben ska ge mervärde till kommunens verksamheter men inte konkurrera med ordinarie jobb. Kommunen ska också vara en förebild vad gäller mottagande av praktikanter.

Den ideella sektorn och sociala företag har stor betydelse. Problemet är att även om socialt företagande är en bra idé så är antalet sociala företag mycket få. Det behövs en insats från kommunens sida att tillsammans med till exempel Uppsala universitet och Coompanion göra en insats att identifiera samt utbilda de blivande företagsledare som har engagemanget att driva sociala företag.

Arbetslösheten bland människor med funktionsnedsättning är betydligt högre än övriga befolkningen. Uppsala kommun ska erbjuda betydligt fler människor med funktionsnedsättning arbete och sysselsättning. Sociala företag och liknande verksamheter är en viktig förutsättning för många personer med funktionsnedsättningar.

Vi behöver en ny arbetslinje i form av en offensiv för nya jobb. En politik som skapar en positiv utveckling i viktiga framtidsfrågor kan också göra Sverige världsledande på alla de områden som är viktiga för människan, miljön och ekonomin.

Kommunen som arbetsgivare

Uppsala kommun ska vara bland de mest eftertraktade kommunerna att arbeta i och ska som arbetsgivare präglas av öppenhet, tolerans, utvecklingsvilja och mycket bra samarbete med arbetstagarorganisationerna. Uppsala kommun ska välkomna synpunkter och kritik från dessa organisationer.

Miljöpartiet vill ha ett traineeprogram för nytexaminerade lärare samt ett traineeprogram för unga akademier som vill arbeta inom kommunen och få ledande och/eller strategiska roller. Det ska även finnas ett internt chefs- och ledarutvecklingsprogram, så att kommunanställda kan göra karriär inom kommunen. Kommunen ska erbjuda riktiga möjligheter till praktik, arbetsträning och skyddat arbete.

Det ska vara högt i tak inom den kommunala organisationen och kontakter mellan förtroendevalda och anställda ska uppmuntras, liksom kontakter med olika massmedia. Anställdas möjligheter till inflytande i den egna verksamheten ska öka, exempelvis genom färre chefsled och ökat lokalt verksamhets- och budgetansvar.

Alla anställda inom Uppsala kommun ska ha dokumenterade personliga utvecklingsplaner och ska få resurser avsatta för planens genomförande. Alla anställda ska dessutom ha kunskap om hur Uppsala utvecklas ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart och hur kommunal verksamhet utförs diskrimineringsfritt och med bejakande av allas lika värde. Uppsala kommun ska vara en arbetsplats fri från diskriminering och ett internt system ska utvecklas för att belöna chefer och enheter som är goda föredömen. Flera enheter i kommunen uppvisar idag en alarmerande hög personalomsättning. Det är ett problem vad gäller arbetsmiljö och arbetsbelastning för anställda och möjlighet att behålla erfarenhet och kompetens. Miljöpartiet anser att Uppsala behöver sätta upp mål för att minska personalomsättningen.

Både heltid och deltid ska vara en rättighet i Uppsala kommun. Den anställde som så önskar ska kunna växla löneökning mot minskad arbetstid eller andra förmåner, som exempelvis friskvård på arbetstid. En generell arbetstidsminskning ska ske.

Andelen kvinnliga chefer inom kommunens förvaltningar och bolag ska öka för att uppnå en jämn könsfördelning. Detta gäller oavsett chefsnivå.

Uppsala kommun ska öka andelen män i kvinnodominerade yrken såsom förskollärare, grundskollärare eller sjuksköterska och öka andelen kvinnor i mansdominerade yrken såsom tekniker eller brandmän.

18. Demokrati

Miljöpartiets anser att beslut ska tas så nära de som berörs av besluten som möjligt. Miljöpartiet vill ge medborgarna större möjligheter till deltagande och inflytande och erbjuda möjligheten att lägga medborgarförslag till kommunfullmäktige. Mellan valen är medborgarförslag det legalt starkaste verktyget för väljarna att göra sin röst hörd. Miljöpartiet vill också att kommuninvånarna genom namninsamling ska kunna kräva lokal folkomröstning om minst 10 procent av invånarna stödjer initiativet. Vi vill att ett whistleblowersystem ska införas för all kommunal verksamhet och att meddelarfrihet och meddelarskydd ska gälla i all offentligfinansierad verksamhet och att medborgarnas insyn i verksamheten ska förbättras.

Ungas delaktighet

Miljöpartiet vill att Uppsala ska ansöka om att bli försökskommun för 16-årig rösträtt. Idag är medelåldern för förstagångsväljare i de nationella allmänna valen kring 20 år, och många måste vänta tills de nästan är 22 år innan de får rösta första gången. Miljöpartiet vill att man ska få vara med och påverka samhället så tidigt som möjligt och att 16 år är en lämplig rösträttsålder. Då sjunker medelåldern för förstagångsväljarna till 18 år. Miljöpartiet vill därför att Uppsala kommun ska ansöka hos regeringen om att få bli testkommun med försök med sänkt rösträttsålder.

Miljöpartiet vill att alla kommunens förvaltningar arbetar aktivt för att skapa en dialog med unga om olika verksamheter. För att samordna och främja ungas delaktighet och inflytande över verksamheter som till exempel skola, fritidsgårdar och kultur ska det finnas ungdomsombud i Uppsala kommun som möjliggör möten mellan politiker, tjänstemän och unga.

Uppsalabornas möjlighet till inflytande

När demokrati fungerar som bäst är delaktigheten omfattande och valdeltagandet högt. I Uppsala varierar dock valdeltagandet stort mellan olika stadsdelar. Miljöpartiet vill att kommunen på många olika sätt verkar för att valdeltagandet är högt bland alla grupper – i staden och på landsbygden, bland unga och gamla.

Det demokratiska samtalet är viktigt och bör främjas, för att vi ska få större förståelse och respekt för varandras åsikter och olikheter. Miljöpartiet vill att Uppsala kommun ska skapa fler samrådsmöjligheter där medborgare och representanter från olika organisationer och yrkesgrupper kan komma till tals och diskutera med kommunala företrädare. Detta är särskilt viktigt i vissa frågor, inte minst vad det gäller översiktsplan och integration. Ett exempel kan vara att ha utställningar om stadsplanering i kommunens museer för att skapa dialog mellan vetenskap, planerare, politik och uppsalaborna.

För att alla ska kunna ta del av kommunens information bör kommunen fortsätta arbeta med interaktiva metoder och olika medier. Film och information på många språk är viktiga verktyg.

Det är viktigt att använda sig av den kompetens som ideella föreningar och organisationer har. Detta ställer krav på den kommunala organisationen att vara öppen, inbjudande och transparent under ett ärendes process från idé till beslut. Samarbetet med Uppsala Universitet och Sveriges lantbruksuniversitet är mycket viktigt då ny kunskap utvecklas inom universiteten, studenterna och forskarna är en brygga mellan vetenskapen, innovationskraften och kommunen.

Uppsalabornas stadshus

Stadshuset ska vara uppsalabornas mötesplats. I samband med den ombyggnation som ska ske av Stadshuset framöver måste kommunen se till att stadshuset kombinerar ökad säkerhet med en större öppenhet. Stadshuset ska upplevas som uppsalabornas mötesplats. Det ska vara möjligt också för föreningslivet att också kunna boka rum i stadshuset.

Politikens roll i samhällsutvecklingen måste lyftas fram. Invånarna ska med sina frågor och synpunkter möta en kommunorganisation som är lyssnande och ger snabb respons. Miljöpartiet vill främja den inriktningen genom att stadshuset vid ett antal tillfällen under året har öppet hus då ungdomar har möjlighet att komma och träffa förtroendevalda och partier liksom tjänstepersoner och kommunens verksamheter. Det är viktigt att kunna visa hur politik går från idé till förverkligande eller att som invånare få en bild av hur kommunen fungerar.

19. Kommunal ekonomi

Som politiker kan det vara roligare att prata om allt bra som det ska satsas på än om sådant som man kan tvingas att prioritera bort. Men ibland måste vi prioritera ned saker, om vi inte ska dra på oss en stor låneskuld som våra barn får ta konsekvenserna av. Den övergripande målsättningen måste alltid vara att hushålla med resurserna och inte ta ut mer skatt än vad som behövs för att klara en god servicenivå. För att upprätthålla en god servicenivå och kunna göra miljömässiga investeringar måste vi dock ha beredskap för en skatthöjning för att klara både en god kvalitet i verksamheterna och en långsiktigt stabil ekonomi. Den kommunala budgeten ska utgå från ett överskottsmål om cirka 2 procent för att kunna ha hög självfinansieringsgrad av investeringar, och för att ha en buffert för att klara minskade skatteintäkter.

Helhetstänkande ska präglade all verksamhet, allt ifrån att lägga resurser på tekniska lösningar som ger minskade energikostnader till förebyggande sociala insatser för att minska behovet av särskilda insatser. Alla beslut måste utvärderas utifrån ett livskvalitetsperspektiv. Varje nämnd måste se till hela kommunens ekonomi och inte bara till vad som är lönsamt för den egna nämnden. Medel ska alltid avsättas för effektiviseringsinvesteringar, det vill säga investeringar som snabbt leder till minskade driftskostnader, och därigenom betalar sig självt och frigör resurser.

Kommunens ekonomiska nyckeltal måste förändras så att de på ett tydligare sätt blir indikatorer på hållbarhet.

Kommunens ekonomiska placeringar ska ske på ett etiskt och ekologiskt hållbart sätt. Inga placeringar får göras i företag som har verksamhet inriktad på vapen, olja, kol, tobak, alkohol eller pornografi. Riskfyllda spekulationer i syfte att uppnå hög ränta får inte förekomma.

Miljöpartiet verkar för att Uppsala ska bli Fair Trade City-certifierat, och att kommunen aktivt använder sin makt i upphandlingar för att främja ekologiskt och etiskt producerade varor.

IT-system

Uppsala kommun förvaltar stora IT-system och hanterar stora mängder information. Miljöpartiet anser att kommunen ska ha IT-verksamhet i egen drift för att säkerställa helhetssyn, undvika beroendesituation gentemot enskilda utförare och att information hanteras på ett säkert sätt. Miljöpartiet anser att öppenhet och insyn i dessa system är av stor vikt. Alla kommunens datorprogram ska bytas ut mot öppen källkod och fri programvara, så fort det är praktiskt möjligt, för att ge egen kontroll över programmen, öka datasäkerheten och minska kostnaderna.

All registrering av användande av olika offentliga system, exempelvis kollektivtrafikåkning och bibliotekslån, ska göras opersonlig när informationen enbart hanteras som planeringsinstrument. Enbart information som är relevant på individnivå, så som hälsostatus, ska lagras på sätt så att informationen är personlig.

Det finns mycket information i kommunen som kan användas för att skapa nya produkter och tjänster. Databaser som kommunen upprättar, och som inte innehåller känslig information, ska göras tillgängliga som öppen data. Det innebär att materialet fritt kan användas för utveckling av applikationer och programvara.

Offentliga handlingar och blanketter ska tillhandahållas över nätet, dygnet runt och året runt, både i utskriftsbara format och maskinläsbara format, så att medborgare själva kan bearbeta information från olika myndigheter och på så sätt förädla information och återpublicera den.